

A bihari ev. ref. egyh. esperesi hivatala e.

Ért. jul 23

135-1895

A

NAGY-BÁNYAI EV. REF. EGYHÁZMEGYE

1895. évi ápril hó 18 — 19. napjain Nagy-Bányán tartott

KÖZGYŰLÉSÉNEK

JEGYZŐKÖNYVE.

SZERKESZTETTE:

GERGELY KÁROLY

e. m. főjegyző.

SZATMÁRTT

NYOMATOTT A „SZABADSÁJTÓ” KÖNYVNYOMDÁBAN.
1895.

A

NAGY-BÁNYAI EV. REF. EGYHÁZMEGYE

1895. évi ápril hó 18 — 19. napjain Nagy-Bányán tartott

KÖZGYŰLÉSÉNEK

JEGYZŐKÖNYVE.

SZERKESZTETTE:

GERGELY KÁROLY

e. m. főjegyző.

SZATMÁRTT

NYOMATOTT A „SZABADSÁJTÓ” KÖNYVNYOMDÁBAN.

1895.

**Bencsik István esperes és gróf Dégenfeld Sándor helyettesített
főgondnok elnöklete alatt jelenvoltak:**

Balogh István, Gergely Károly, Szél György, Molnár Lajos, Sátor
Dávid egyházi, Böszörményi Zsigmond, Böszörményi Sándor, Szeőke
Barna, Torday Imre világi tanácsbírák.

Feljegyzők:

Egyházi részből:

Gergely Károly
Hajdu Zsigmond

Világi részből:

Torday Imre
Jakó Endre

Ügyész: Helmeczy József.

Balajthy Károly, Barkász Albert, Barkász Bálint, Bartha Mór, Bartók
Károly, Gál Péter, Hajdu Albert, Kálmán Sándor, Király Gyula, Ma-
gos Ferencz, Melegh Albert, Nagy Elek, Nagy Lajos, Papolezy Károly,
Sarkady Mihály, Soltész János, Szabó József, Szentgyörgyi Zsigmond,
Tóth Dániel rendes, Papolezy Zoltán helyettes. Bottyán Pál, Gál György,
Gál István, Vass József segédlelkészek. Sinka Lajos tanítótanulmányi
képviselő. Ács Elek, Hajdu Ambrus, Kolumbán Bertalan, Szextin An-
tal, Stiglicz Albert tanítók.

Adorján, Amacz, Apa, Avas-Vámfalu, Batiz, Felső-Bánya, Kis-
Kócs, Kis-Palád, Méhtelek, Misztótfalu, Mikola, Ombod, Sárköz, Szamos-
Kóród, Szinér-Váralja, Uszka képviselői és nagy számu hallgatóság.

A közgyűlést megelőzőleg reggeli 9 órakor isteni tiszteletre jöttek
össze a gyűlési tagok s a nagybányai egyház buzgó hivei a templomba,
hol Sátor Dávid Szinerváraljai lelkész mondott buzgó imát és szép
alkalmi egyházi beszédet Luk. VIII. 22—25. alapján, meggyőző okokkal,
példákkal és szentirati idézetekkel bizonyítván, hogy egyházunk hullám-
tól hányatott hajóját valamint a mult idők nehéz viharai közt a hivek
keblében élő erős hit és el nem csüggedő bizalom óvta meg az elsüllye-
déstől: úgy a jelenben és jövőben is ez vezetheti biztos révpartra a
körülte zugó habok közül. A beszédnek mind gondos és szabatos
kidolgozása, mind átható, kedves, meleg hangon való előadása méltán
közfigyelmet ébresztett, s a figyelmes hallgatóság tetszését és elisme-
rését nemcsak megérdemelte, hanem meg is nyerte.

Isteni tisztelet után 10¹/₂ órakor a városház tanácstermében espe-

res ur emelkedett hangú szép könyörgéssel s az itt következő beszéddel nyitotta meg a gyűlést.

Mélyen tisztelt egyházmegyei közgyűlés!

Midőn ez ünnepélyes alkalommal szerencsés vagyok önöket itt ez ismert falak között üdvözölni, nem lehet, hogy örömömnem ne adjak kifejezést a felett, hogy ily szép számmal hozott össze bennünket a buzgóság ama lelke, mely a nagy apostol Pál szavai szerint „egy tudományra, egy akaratra vezérel, hogy munkálkodnánk a Krisztus által adatott ajándék mértéke szerint anyaszentegyházunk javára, előmenetelére”; de a midőn ezen örvendetes jelenség felemel, másrésztől lesújt s megrázza lelkemet azon fájó érzet, hogy a társelnöki szék most már a szó igaz értelmében üresen áll.

Igen! Egyházmegyénk szeretve tisztelt gondnoka, Ujfalussy Sándor, a ki sok oldalu kiváló tehetségével, lángoló buzgóságával, ügyes tapintatával erős támasza volt a magyar protestáns egyháznak s közelebb a mi egyházmegyénknek, fájdalom nincs többé az élők földén! Elsirtuk könyeinket koporsója felett, s ma már csak a hála és elismerés örökzöld repkénye folylya körül nagy nevét.

Rövid három héttel ez előtt hozzám írott levelében azt mondotta, hogy félhalva is részt vesz közgyűlésünkön, de a buzgóság ezen végső fellángolását kioltotta az enyészet sötét szelleme, mely éveken át folyvást gyöngíté nemes kebelében az élet tüzét. Ama szavakban mintegy végsőt dobbant az egyházáért hevülő nemes sziv, mely még érezni, dobogni akart, s mely még, éveit tekintve, oly soká érezhetett és doboghatott volna.

Nem hagyá el, mélyen tisztelt egyházmegyei közgyűlés! erőszakkal szakittatik ki az élet munkabíró korszakában a közpálya teréről; kebelében nem hamvadott el, de kioltatott a láng, mely ihlette és vezérlé egykor!

Egy égő szobor volt, s kioltatott, midőn fényére oly igen nagy szükségünk lett volna még.

Ki ne emlékeznék? hiszen kellemes viszhangot keltett mindnyájunk lelkében most két éve itt e teremben tartott, emelkedett szellemű lelkes beszéde, ki ne emlékeznék ama szavaira: „én, ki vallásos ember vagyok, undorral fordulok el azon tantól, mely vallást, társadalmat, hazát, alapjában megíngatni kíván. Ámde nem félünk; mert ha le találnak is sujtani azon villámok, melyek a egyházunkat fenyegetik, az egyházmegye bennem a hazafit, a protestántizmus igazi őrállóját fogja megtalálni.”

Az igaz hazafiság és valódi protestáns lélek megnyilatkozásai valának e lelkes szavak, és az a nemes sziv, mely így tudott érezni, fájdalom! ma már ott porladoz a remetemezői sirkertben, a családi sírbolt falai között.

Mélyen tisztelt egyházmegyei közgyűlés !

A viszonyok és körülmények nem engedék meg, hogy — mint óhajtottam volna — nagy halottunk koporsója felett tömegesen jelenjünk meg, rónjuk le itt e helyen a hála és kegyelet adóját, s ha meg van örökitve emléke lelkünkben, örökítsük meg azt jegyzőkönyvünkben is, egy külön lapot szentelvén abban áldott emlékének, — kegyeletes emlékünknél viraszszon álmainál.

De ha a hála és emlékezet oltárán elsírtuk könnyeinket, ha a köny kiégett szíveinkben, hadd lángoljon fel helyette a lelkesedés, mely mint fákllya, annál jobban ég, minél erősebben rázza a fergeteg.

Mi még állunk közepette a fergetegnek, körülöttünk zug a vihar, mint egykor a tanítványok hajója körül, melyben Jézus aludni látszék, de hangzik lelkünkben az égi szó: „Mit félték! az Ur lelke velünk!” Menjünk, küzdjünk és törjünk előre.

Elhíszem, hogy titeket, szeretett hitfeleim! kik itt jelen vagytok, egyházunk, vallásunk hő szerelme hozott itt össze, legyetek azért általam még egyszer üdvözölve.

Legyünk mindnyájan egyek a tudományban és akaratban, hogy a kitűzött czélt elérhessük, a munkát elvégezhessek, s a hiven végzett munka után örömteljes hálát adhassunk Istenünknek, Atyánknak!

Magamat a mélyen tisztelt közgyűlés jóindulatába ajánlva, a gyűlést megnyitottnak nyilvánítom.

I. sz. Az esperesi megnyitó beszédből mély fájdalommal értesül egyházmegyei közgyűlésünk azon nagy veszteségről, mely egyházmegyénket szeretve tisztelt gondnokának,

Méltóságos ujfalusi Ujfalussy Sándor

cs. és kir. kamarásnak, Szatmárvármegye és Szatmárnémeti szab. kir. város főispánjának, a Lipót-rend, Vaskorona-rend és porosz Johannita-rend lovagjának, Nagy-Bánya és Nagy-Károly városok diszpolgárának, élete 51-ik évében, folyó év ápril hó 12-ikén bekövetkezett szomoru halála által érte.

Egyházmegyénk e veszteség fájó érzetének méltán lesújtó hatása alatt kegyeletesen emlékszik meg azon közhasznu munkásságról, melyet a korán elhunyt ügybuzgó gondnok az 1884-ik évi ápril 2-ától kezdve 11 évig viselt hivatalos állásában egyházi ügyeink körül kifejtett; azon felejtethetlen érdemeiről, melyeket szerzett; s azon szívélyes, szoros viszonyról, mely őt e szerény kis egyházmegyéhez úgy hazafias nemes lelkületénél, mint családjában hagyományos meleg vallásos érzületénél fogva, hozzá fűzte.

Ugyanazért, midőn elhatározza, hogy a közgyűlés jegyzőkönyvében a jeles férfiú emlékezetét egy külön gyászlapon megörökíti s úgy adja át az utókor hálás kegyeletének: egyszersmind tudomásul veszi, hogy egyházmegyénket a temetésen négy lelkészi és több világi tagból álló küldöttség képviselte, kik koszorut is vittek a ravatalra, s ennek helyeslése mellett kimondja, hogy a gyászoló családhoz külön részvétiratot intéz, melyben a szomoru sziveknek vigasztalódást, a drága halottnak pedig csendes nyugtot és emlékére áldást kíván.

2. sz. Az egyházmegyei gondnoki szék néhai Ujfalussy Sándor halála által megürülván,

A jelen gyűlés folyamára helyettes világi elnökül a legidősebb tanácsbíró, gróf Dégenfeld Sándor ő méltósága, kéri fel, ki a társelnöki széket a közgyűlés lelkes éljenzése közt elfoglalja.

3. sz. Bencsik István esperes ur, hivatkozva az esperesi hivatal fáradságos, terhes voltára, az eddig benne helyezett bizalmat az egyházmegyének megköszöni, s hivataláról való lemondását bejelenti.

Az egyházmegyei közgyűlés e váratlanul jött és éppen a világi elnöki szék üresedésben léte alatt történő lemondást nem fogadja el, hanem bizalmát megújítva, felkéri esperes urat, hogy hivatalát tovább folytatni sziveskedjék. Minek folytán esperes ur, a bizalom nyilvánulását méltányolva, hivatala folytatására ajánlkozik.

4. sz. Esperes ur jelenti, hogy az üresedésben levő tanácsbírói állásra beérkezett szavazatok f. évi január 8-ikán Nagy-Bányán egy bizottság által felbontatván, Sátor Dávid színér-váraljai lelkész, Hajdu Zsigmond batizi lelkész 18 szavazatával szemben, 23 szavazattal tanácsbíróvá megválasztatott s a hivatalos eskü letételére fölhívatik.

Ennek következtében Sátor Dávid a hivatalos esküt leteszi, a megválasztatásért köszönetet mond, munkásságát az egyházmegyének készséggel felajánlja, s a tanácsbírói széket, a közgyűlés örömeinek lelkes éljenzésben való nyilvánulása közben, elfoglalja.

5. sz. Az elhunyt egyházmegyei gondnok néhai Ujfalussy Sándor helyének rendszeres választás útján leendő betöltése végett

A közgyűlés a választást ezennel elrendeli s a törvények értelmében megbizza esperes urat, hogy a szavazásra a presbiteriumokat hívja fel, s a szavazatok beérkezése után azok felbontására mindjárt bizottságot hívjon össze; ha netalán általános szavazattöbbség nem jönne létre, újabb szavazást rendeljen el; a választás megtörténte után pedig intézkedjék úgy, hogy az új gondnok hivatalát a nyári közgyűlésen már ünnepélyesen elfoglalhassa.

6. sz. Esperes ur beterjeszti és felolvastatja az egyházmegyei látogatás jegyzőkönyveiből összeállított jelentését az egyházmegye szellemi és anyagi állapotáról a következőkben:

Esperesi jelentés.

Az egyházlátogatás három küldöttség által végeztetett, a mennyiben a Turháton esperes Molnár Lajos tanácsbíróval, Bányavidéken és az Avasban szintén az esperes Hajdu Zsigmond e. m. aljegyzővel, Sárköz és Medgyes vidékén ismét Molnár Lajos Hajdu

Zsigmonddal, végre a Szamosháton Gergely Károly e. m. főjegyző Kálmán Sándor hiripi lelkésszel látogatták meg az egyházakat.

A vallás-erkölesi élet megnyugtató, sőt sok helyen öröme keltő. Az ur házat hiveink buzgósággal látogatják, az urvacsora sákramentomában megkivántató számmal élnek.

Templomkerülők száma 33, vadházasok 32, visszas házások 14. Erkölesi vétségért polgári uton büntetve volt 2.

Anyae gyházunk van 42, leányegyház 5, összesen 47; fiókegyház vagy szórvány 87. Az anyae gyházak közül kettő (Misztótfalu, Adorján) helyettes lelkésszel volt betöltve, egyet (S.-Ujlak) a szomszéd lelkész szolgált ki.

Rendes lelkészünk volt 39, helyettes lelkészi minőségben szolgált 2 s. lelkész; segédlelkész-tanító volt 3, nyugalmazott lelkész 1.

Lelkek száma: fi 11477, nő 11571, összesen 23,048.

Születtek száma: fi 555, nő 508, összesen 1063. Ezek közül élve született törvényes fi 507, nő 459, összesen 966. Törvénytelen fi 40, nő 39, összesen 79. Halva született törvényes fi 6, nő 11, összesen 17, törvénytelen fi 1, nő 00, összesen 1.

Áttért hozzánk más vallásról fi 3, nő 5, összesen 8.

Beköltözött egyházainkba fi 61, nő 59, összesen 120.

Kitért tőlünk más vallásra fi 1, nő 00, összesen 1.

Kiköltözött egyházainkból fi 88, nő 113, összesen 201.

Meghalt fi 394, nő 396, összesen 790.

Ha az élve születtek, hozzánk áttértek, egyházainkba beköltözöttek számából (1045+8+120) 1173-ból a meghaltak, kitértek és kiköltözöttek számát (790+1+301) 992-t kivonjuk, 181 szaporodás mutatkozik.

Új házások száma: tiszta 195, vegyes 38, összesen 233.

Konfirmált növendékek száma: fi 198, nő 179, összesen 377.

Templom van az egyházmegyében 47. Ezek közül jó 33, javítandó 7, rosz 7.

Lelkészlak van 42. Ezek közül jó 31, javítandó 7, türhető 2, rosz 2.

Tanítói lak van 48. Ezek közül jó 35, javítandó 6, türhető 2, rosz 5.

Elemi iskola van 50. Tanítással foglalkozott okleveles tanító 19, igazolványnyal ellátott 17, ideiglenesen alkalmazva volt 7, lelkész jellegű egyén 7.

Iskola épületeink száma 49, tanterem 50. Ezek közül törvényszerű és jó 38, javítandó 5, rosz 7.

Tankötelesek 6—12 évesig fi 1591, nő 1521, összesen 3112.

Ezek közül a mi felekezeti iskolánkba jár fi 1327, nő 1250, összesen 2577. Más iskolába jár fi 90, nő 89, összesen 179. Iskolát idő előtt elhagyott fi 75, nő 75, összesen 150. Iskolába soha nem járt fi

91, nő 115, összesen 206. Más vallásu gyermek iskolánkba jár fi 192, nő 137, összesen 329. Ennélfogva tanítóink tanítványainak összes száma (2577+329) 2906.

Tankötelesek 13—15 évesig: fi 543, nő 526, összesen 1069.

Ezek közül iskolába jár: fi 192, nő 94, összesen 286.

Iskolába nem jár: fi 351, nő 432, összesen 783.

Iskoláink közül, a tanítás eredményét tekintve, kitünő 5, jó 14, elégséges 24, alig elégséges 7.

Egyházaink anyagi állapotát következő adatok mutatják:

Lelkészek használatában van szántóföld	642	hold.
Tanítók	314	"
Egyházak	654	"
Iskolák	46	"
Összesen	1656	hold.

Lelkészek használatában van rét 249 hold

Tanítók 133 "

Egyházak 309 "

Iskolák 4 "

Összesen 695 hold.

Szántóföld és rét együtt 2351 kat. hold. Ezenkívül 400 holdnyi erdőföld, 302 drb marhára való legeltetési jog, bérházak, vízi- és szárazmalmok, szőlők.

Kamatozó tőkepénzek 102,049 frt 30 kr, követelések 3258 frt 62 kr., együtt 105,307 frt 92 kr, melylyel szemben 10,560 frt 33 kr. adósság áll.

A gondnoki számadások eredménye:

Bevétel 53,779 frt 65 kr.

Kiadás 41,525 " 95 "

Maradvány 12308 frt 97 kr., tulkiadás 54 frt 37 kr.

Ezenkívül tetemes értéket képvisel az egyházak termény maradványa s magtári tőkéje.

A múlt évben végzett építkezések pénzértéke 13,939 frt 01 kr. Adakozások pénzértéke 2070 frt 74 kr.

É p i t k e z é s e k.

1. A dorjában a tanítói uj telekre az istállót átépítették, mintegy 100 frt értékben.

2. A maezon a lelkészi lak újból fedetett, az iskola udvarát uj deszkakerítéssel látták el, ezekre s az épületek fentartására 498 frt 38 kr. adatott ki.

3. A pa építkezésekre 40 frtot költött, magtárt rendezvén be.

4. A r a n y o s - M e d g y e s építkezésekre 55 frtot fordított.

5. Avas-Ujváros építkezésekre, illetőleg javításokra 30 frtot költött.

6. Avas-Vámfaluban két kerekas kutat készítettek, a czinterem és iskola körül a kerítést bezsindelyezték, a lelkészlakon az ólat bezsindelyezték, összesen 300 frt értékben.

7. Batizon a tanítóilakon télikonyha készítettett, egy szoba lepadoltatott 40 frt költséggel.

8. Berenden a templom két vége deszka tűzfalal láttatott el, új harang öntetett 325 frt értékben.

9. Egriben az iskola kibővítettett, befedetett, lepadoltatott, székekkel ellátatott 650 frt költséggel, egyéb javítások mintegy 45 frtba kerültek.

10. Felső-Bánya építkezésekre 173 frtot fordított.

11. Garbolczon az épület-javítások 20 frtba kerültek.

12. Hiripen a templom zsindelyeztetése és befestése belejött 455 frtba.

13. Homokon a kerítés javítás és istálló igazítás került 40 frtba.

14. Kis-Paládon a lelkészi lakás, iskola és torony igazittatására 185 frtot költöttek.

15. Kis-Peleske. A lelkészi lakon egy kettős istálló, szekérszin, egy sütő és fásszin építettett 600 frt költséggel.

16. Kőszeg-Remete. Lelkészlakon kamarát építtettek 50 frt, 2 új harangot öntettek 1350 frt értékben.

17. Krassó. A lelkészi lakon építkeztek és kerítést igazittattak.

18. Lázári. A templomi czinteremnek egy része bekerítettett, az iskolán s lelkészi lakon kisebb javítás végeztetett, összesen 144 frt 17 kr. költséggel.

19. Magosligeten a templom 300 frt költséggel kijavittatott.

20. Mikola. Lelkészi lak befedetett, a kerítés kiigazittatott, az iskola padimentoma helyre hozatott 470 frt költséggel.

21. Nagy-Bányán az iskola melléképületeinek megújítására s egyéb épület javításra felment 366 frt 20 kr.

22. Nagy-Hodos új toronyépítésre fordított 3959 frtot.

23. Nagy-Kölc. Egy tiz öles istálló építettett 260 frt értékben.

24. Nagy-Palád. Kisebb igazítások eszközöltettek 100 frt költséggel.

25. Ombod. Teljesen diszes és kényelmes lelkészi lak építése került 3000 frtba, az egyház tagjai által teljesített fuvarozások értékét is beszámítva. Az építés alkalmával feljegyzésre méltó buzgalmat és szorgalmat fejtettek ki Károly Mihály, Tolnai István, Tamás András gondnokok, főképez utóbbi.

26. Pálfalván kerítést csináltak 25 frt értékben.

27. Pettyén. A templom renoválására 405 frt 53 kr. fordította.

tott, melyre a hivek 254 frtot ajánlottak, azzal a kötelezettséggel, hogy az összeget négy év alatt befizetik.

28. Rozsály. Sütőház építés, kerítés javítás s egyéb kisebb építkezés 73 frt 84 kr. értékben történt.

29. Sárköz Ujlakon építkezésekre 50 frtot fordítottak.

30. Szamos-Kóródon építkezésekre, még pedig a lelkészi és tanítói lak kerítésére, iskolai székekre és padlózatra 130 forint fordítottatott.

31. Szatmárhegyen építkezésre s főképen a templom földjének kiaszfaltirozására 1000 frt fordítottatott.

32. Száraz-Berek. Orgona készítettett, e végett a kar kibővítettett 854 frt költséggel, a lelkészi lakon a külső kamara helyrehozott 15 frton, az iskola teljes kitakarítása, új ablakokkal ellátása 65 frtba került, a tanítói lakon deszka kerítés, lejáró hid készítés 30 frt, a tanítói lak kimeszeltetett, az ól kivakoltatott, lepadlásoltatott 36 frt költséggel.

33. Szinérváralján az építkezések pénzértéke 253 frt 56 kr.

34. Tiszta-Berek. Építkezés, javítás (lelkészi lakon kapu, iskolai ürszék, tanítói lakás fedelezése) pénzértékben 62 frt 84 kr.

Kegyes adakozások.

1. Adorján. Volt községi bíró az egyháznak 8 frt büntetéspénzt adott. Sepsy Károly ur isk. közvizsga alkalmával adott 1 frtot. Sepsy Sándor ur templomi mutató táblára 50 krt, Fazekas György 40 krt. Az urasztalát a hivek maguk látják el kenyérrel és borral. A fiatalság dalköre egy hármóniumra 145 frtot gyűjtött.

2. Amacz. Gulya István és neje Katona Sára az urasztalát és szószéket 45 frt értékű bársonyterítővel és egy koszorúval látták el, valamint egy alkalommal az urvacsora osztáshoz kenyeret adtak. Báltartás jövedelmezett 40 frtot.

3. Apa. Szentiványi Gyula ur Kossuth temetése alkalmával 10 frt értékű gyászlobogót vett. A konfirmándusok számára kiosztás végett tíz darab ujszövetséget hozatott. Az egyháztanács az „Órálló“ járatását elhatározta, oly formán, hogy annak fele előfizetési díját az egyház fizesse, s e díj fizetését szintén Szentiványi ur magára vállalta.

4. Aranyos-Medgyes. Boros Zoltán ur 4 frt 15 krt adott közszükségletekre, Böszörményi Zsigmond ur 3 frtot.

5. Ávas-Ujváros. Székely Zsuzsánna 211 frtot hagyományozott az egyháznak. Keresztelő edényre egyesektől begyűlt 15 frt 10 kr. sorolás útján, Nagy Imréné buzgólkodása folytán. Két bál 123 frtot jövedelmezett.

6. Ávas-Vámfalva. Szentiványi Gyula ur 12 frtot adományozott.

zott. Mali Imre József orgona-alapra 3 frtot, Kádár Katalin 1 frtot adtak. Báli jövedelemből az egyház részére befolyt 50 frt.

7. Batiz. Hívek a tanítói lak lepadolására 18 frt 60 krt adtak. Fényes Elek 5 frtot, Bonta István honvéd-százados iskolai czélra 5 frtot. Horváth Ferenczné Draveczky Zolna egy atlasz táblett himzéssel ellátott kendőt adott az urasztalára 20 frt értékben, Debreczeni Juliánna az urasztalára egy vászonabroszt, Jakó Pál ur közvizsgakor 1 frtot, főt. Kiss Áron püspök ur 2 frtot, Jakó Pál ur az urasztalát egész éven át kenyérrel és borral látta el.

8. D.-Apáti. Az urasztalát kenyérrel és borral a hívek látják el.

9. Egri. Az iskola javára a község 150 frtot adott, hívek iskolai czélra 6 frtot adtak.

10. F.-Bánya. Kepes Sándor, színér-váraljai kőfaragó, néhai Sipos Sámuel volt tanító sirja felé egy sirkövet állíttatott 35 frt értékben. E czélra ugyan a hívek 35 frtot gyűjtöttek, de említett kőfaragó az összeget az egyház kezelésére bizta, olyformán, hogy ez összeget mindaddig kamatoztatván, tőkésítse, míg az 100 frtra nő, s akkor Sipos Sámuel alapítvány czimen belőle szegény gyermekek felekezeti különbség nélkül tankönyvekkel fognak elláttatni. A szegények és árvák gondozásáról társadalmilag van gondoskodva, a múlt évben 16 gyermeket ruhával elláttak, 32 frt értékben. Ugyane tizenhat gyermek tandíjmentességet is élvez.

11. Garboldz. Aratási munkával 56 frtot keresett az egyház.

12. Hirip. Karácsoni kántáláskor begyűlt 20 frt 22 kr.

13. Homok. Gödény Imréné szül. Boros Juliánna egész éven át az urasztalát kenyérrel, Kanizsai Ignáczné borral látta el.

14. Kis-Hodos. Az urasztalát 5 ízben Bak István gondnok, egy alkalommal id. Orosz János látta el kenyérrel; id. Kelemen Ignác és neje Jakab Borbála, ifj. Kelemen Ignác és neje Kiss Berta az urasztalára egy-egy terítőt adtak 7—4 frt értékben. Az iskola építéséhez hívek 3 öl követ hordtak ki.

15. Kis-Koles. Markocsán Katalin 10 frtot, Nagy Sándorné Imre Erzsébet egy 7 frt értékű urasztali terítőt, Vajda Istvánné Nagy Eszter pedig az urasztalát egész éven át kenyérrel látta el.

16. Kis-Palád. Nagy Elek lelkész az urasztalára egy kannát készíttetett 4 frt 50 kr. értékben; magtári alapra többen adakoztak 6 köből 1 $\frac{1}{2}$ véka buzát

17. Kis-Peleske. Kónya István a templom kimeszeltetésére egy mázsa meszet, az ő megkezdésére többen az egyházhívek közül e czélra 11 frt 85 krt adakoztak. Kónya Istvánné Borsi Józsefné kezdeményezése folytán az egyház nőtagjai a templomot kívül-belől kimeszelték, kitatarozták.

18. Kőszeg-Remete. Dohi Ferencz 25 frt 82 krt ajándékozott. Kölcsey József 50 krt. Dohi Péterné az urasztalára egy terítőt ajándékozott 3 frt értékben. Dohi Lajos 3 frtot adott az egyháznak.

19. Krassó. Özv. Parlagi Lászlóné az urasztalát kenyérrel és borral látta el.

20. Lázári. Nagy Béla ur régi belsősége melletti kerítését az egyháznak adta 60 frt értékben, a nyári vizsga alkalmával 5 frt értékű tankönyvet adott; Papp Istvánné az urasztalára egy szőrmeterítőt adott 4 frt értékben.

21. Magos-Liget. Szögyényi János az urasztalára egy kannát készíttetett 3 frt értékben. Aratási munka helyett a hivek az egyháznak 47 frtot ajánlottak.

22. Méhtelek. Az egyháztagek aratási munkával az egyház javára 78 frt 56 krt, a közalap megváltására 15 frt 20 krt kerestek. Az egyház javára tartott bál tiszta jövedelme 41 frt 91 kr. volt. Összesen 135 frt 67 kr.

23. Misztótfalu. Bartha Józsefné az urasztalát kenyérrel látta el.

24. Nagy-Bánya. Szendy Antal főgondnok 10 frtot. Makray Mihály ügyvédjelölt 62 frt 79 kr. Marosffy Dezső 2 frtot, Vásárhelyi Mihály 1 frtot ajándékoztak. Az egyházi batyuból 322 frt 99 krt jövedelmezett. Szentpéteri András 17 frt 50 krt adott. László Ödönné 3 frtot. Gr. Teleky László 20 frtot. Részvénytakarékpénztár 50 frtot. László Károly 10 frtot. Özv. Lipták Józsefné 25 frtot. Özv. Tótfalusi Károlyné Konstantinápolyból 70 frtot, Kovács Elek és felesége Gablanovszky Gabriella 50 frtot, Jeney József adópénztárnok 10 frtot, Tóth Sándor presbiter 5 frtot, Asbóth Vilma 1 frtot. Az iskolai évvizsga alkalmával többen 7 frtot. Iskolás gyermekeknek karácsoni ajándékokra Kovács Elek és Czere Árpád budapesti lakosok 5—5 frtot, özv. Szöcs Sándorné 5 frtot, Gerdenics János és Hanzulovics Kristóf 7 frt értékű ruhaneműt ajándékoztak. A perselybe gyűlt az év folyamán 163 frt 59 kr. E szerint az egyház javára tett adományok egész értéke 862 frt 87 kr. Ehez járul, hogy az urasztalát kenyérrel és borral mindenkor a hivek látták el. Ezeken kívül más egyházak segélyezésére is jelentékeny adakozások történtek, melyeknek összes értéke 299 frt 90 kr.

Az egyház a szegények és árvák gondozását is igyekezett tőle telhetőleg folytatni, amennyiben 3 szegény özvegynek lakást adott, kiknek segélyezéséhez a város 4 köbméter tűzifa adományával járult.

25. Nagy-Hodos. Id. Krakkó Ferencz az urasztalára s a katedrara egy-egy terítőt adott 25 frt értékben. Gyuró Ferenczné, Filep Sándorné és Bak Györgyné az urasztalát egész éven át kenyérrel látták el. A toronyépítésre adakoztak: László Károly 30 frt. Angyalosi Sándor 40 frt. Szekeres Péter 26 frt 50 kr. Id. Filep József 25 frtot,

Ilyés János, Filep Gábor, Krakkó Ferencz 20—20 frt. Márton Antal 15 frt. Mezei Miklós, Fülöp József, Veszprémi József, Krakkó Zsigmond, Krakkó Benjámín, Krakkó Mihály, Balog Lajos, Márton Lajos 10—10 frtot. Orosz György 6 frt 10 kr. Márton Ferencz, Filep Sándor, Id. Mezei János, Fülöp Benjámín, ifj. Krakkó Ferencz, Márton István, Porkoláb Bálint, ifj. Mezei János, Bak György, Kulcsár Lajos, Balog Károly, Kulcsár Antal, Gyujtó Antal, Krakkó Lajos, Lengyel János, Tóth Sándor, Grósz Ábrám 5—5 frtot, Balla Zsigmond 2 frt. Simon Bálint 2 frtot. Összesen 371 frt 60 krt.

26. O m b o d. Az egyház javára 14 hold földet felében munkáltak az egyház tagjai, a mit a következő éveken át is folytatni akarnak. Báljövedelem volt 74 frt 60 kr. Lelkészi lak építése alkalmával jelentékeny értékű fuvarozásokat teljesítettek a hivek; feljegyzésre méltó buzgalmat és szorgalmat fejtettek ki különösen Károly Mihály, Tolna István, Tamás András gondnokok, főképp ez utóbbi.

27. P á l f a l v á n báltartás jövedelmezett 64 frtot.

28. P a t ó h á z a. Karácsonykor $10\frac{1}{2}$ véka tengerit és 2 frt 60 kr. pénzt gyűjtöttek kántálással.

29. P e t t y é n. Tek. ifj. Böszörményi Sándor ur egész éven át az urasztalát kenyérrel ellátta, urvacsorai bor beszerzésére 5 frtot, gyászlobogóra 2 frtot adott; Helmecezi József ur 1 frt büntetéspénzt az egyháznak adott. Repeze kaszálással kerestek 40 frtot a hivek, báltartással 38 frt 78 krt az egyház részére, a templom javítására pedig 254 frtot ajánlottak meg úgy, hogy négy év alatt fizetik be.

30. S á r k ö z. Minden ígás erővel bíró gazda 60, minden gyalogos ember 30 krt ajánlott meg az egyháznak, ebből bejött 28 frt. Gy. Angi György 2 frtot, kenyeret, bort az urasztalához többen adtak. Angi P. Andrásné, Kovács Zsuzsánna urasztali terítéket ajándékozott 10—12 frt értékben. Br. Vécsey Józsefné szül. Dessewffy Blanka grófnő ömértósága iskolai könyvekre 20 frtot adott.

31. S z a m o s-K ó r ó d. Boros Antal községi bíró 10 frt 50 krt, ezenkívül egy alkalommal az urvacsorához kenyeret s borra 1 frt 80 krt. Sebestyén József 2 frtot, Kovács Zsigmond 2 frtot, Zsigrai János 2 frtot, Chernel József 2 frtot Erdei Kálmán 2 frt. Sebestyén László 1 frtot, Révész Antal 1 frtot, Vajda István 1 frtot, Csernáti Gyula 1 frtot. Ifj. Révész Mihály 1 frtot, Varga Bálint 1 frtot, Varga Ferencz 1 frtot, Kovács István, Boros Béla, Vajda József, Barta István, Varga István, Sebestyén György, Varga Antal 50—50 krt. Róth Salamon bérlő 5 frtot, Kovács András 1 frtot, Sebestyén Ignác 1 frtot adományoztak. Az urvacsorát kenyérrel a hivek látták el. A báltartás jövedelmezett 11 frt 60 krt.

32. S z a t m á r h e g y. Nagys. Boros Bálint ur szatmári lakos

100 frtot, Joó Ignáczné önnagysága 2 frtot. Sinkó Antalné gör. kath. vallásu nő 2 frtot és szintén gör. kath. állásu Giroltán János városi erdész 3 frtot adományoztak.

33. Erdőd. Tóth Lajos kir. aljárásbíró adományozott 6 frtot. Báltartásból befolyt 50 frt.

34. Száraz-Berek. Báltartásból befolyt 7 frt 40 kr. Az urasztalát ez éven át kenyérrel az egyháztanács tagjai, borral tek. Galgóczy Jenő ur látták el.

35. Szent-Márton. Szabó István és neje Révész Juliánna kaki lakosok a szószékre 10 frt értékű posztó-szőnyeget vettek. Meleg György, Deme Mihály egyháztagek egy bál jövedelméből 12 frtot, ugyanők karácsonyi kántálásból 25 frt 50 krt gyűjtöttek s adtak az egyháznak. Bosszin József szatmári gyógyszerész a templomot megnézőn, 86 krt adott az egyháznak.

36. Szinérváralja. Az egyházfentartási alapra az énekkar adott 20 frtot, Tóth Mária 10 frtot. Harang-alapra Csernátoni Károly 25 frtot, többen kisebb adományokban 5 frt 50 krt. Kossuth Lajos gyászünnepélye alkalmával az iskolás növendékek tandíjmentességi alapjára gyűlt a perselyben 19 frt; közszükségletre 1 frt. Adakozások összege 80 frt 50 kr.

37. Tiszta-Berek. Szoboszlai Sándor földbirtokos ur 5 frtot, Deli Imre Furta községben lakó birtokos 2 frt 75 krt. Bodó Károly községi bíró az általa behajtott 5 frt büntetéspénzt adakoztak az egyház, illetve iskola részére. Az urasztali kenyeret a hivek adják. Özv. ifj. Szabó Jánosné Imre Amália ajánlkozott, hogy ezentul élete végéig ellátja az urasztalát kenyérrel.

38. Udvari. Az ifjak kántálással 13 frt 53 krt kerestek az egyháznak. Vajda Juliánna gör. kath. az iskolának 50 krt, Huszti István szatmári lakos 1 frtot adtak. Tek. Szeőke Barna e. m. tanácsbíró ur az urasztalát az egész éven át borral, Pap Gyula ur kenyérrel látják el. Böszörményi Elek ur örökösei 3 frtot adtak az egyháznak.

39. Uzska. Szücs Bertalan, községi kovács az urasztali teríték alá egy vasállványt adott 5 frt értékben.

A nagy gonddal összeállított és egyházmegyénknek a szegénység súlyos terhe alatt is kitartó folytonos buzgalmáról tanuskodó esperesi jelentést közgyűlésünk egész terjedelmében jegyzőkönyvébe foglaltatja; az építkezések és kegyes adakozások által nyilvánult vallásos érület megható jeleit nemes önérettel jegyzi fel és hálás köszönettel veszi tudomásul; az egyházmegyei főjegyzőt pedig megbizza, hogy az 50 frtot meghaladó nagyobb adományokért külön levélben is fejezze ki a kegyes adakozóknak az egyházmegyei közgyűlés méltánylását és meleg köszönetét.

7. sz. A közelebbi egyházmegyei gyűlés óta fölmerült belhivatalnoki változásokról esperes ur a következő jelentést teszi:

Kovács Zsigmond nagy-hodosi lelkész a felső-szabolcsi egyházmegyébe kebeleztetett egyházba választatván meg, helyébe, az ide vonatkozó szabályok kellő megtartásával, Kócsi Péter nagy-tarnai lelkész választatott és pedig meghívás útján.

Técsi Lajos volt udvari tanító Beregmegyében nyervén jobb jövedelmű állomást, helyette Apahegyről Ács Elek alkalmaztatott ideiglenes minőségben, díjlevele azonban, miután a 300 frt minimumot nem üti meg, nem lett megerősítve. Apahegyre egy évi időtartamra ideiglenes minőségben Szabó Lajos lett alkalmazva. Batizi tanító Imre Károly Técsőre választatván meg, miután lelkész félévig maga vezette és pedig nagy sikerrel az iskolát, a megüresült állomást Nagy József krasznaczigényi okl. tanító foglalta el. Szatmárhegyen Kolumbán Sándor fitanító hivataláról lemondván, helyette Fülesdről Varga Kálmán okleveles tanító választatott és erősített meg. N.-Kolesra, miután hosszú időközön át sikertelenül hirdettetett az újabb és újabb pályázat, tekintettel az egyház rendkívüli helyzetére, Petyke Pál volt szatmárhegyi segédtanító nyert ideiglenes alkalmaztatást. Az adorjáni szintén üresedésben levő tanítói állomásra Somogyi Albert volt patóházi ideiglenes tanító választatott és erősített meg ideiglenes minőségben. Patóházára pedig Szél Endre nevű első éves hittanhallgató ifju választatott és alkalmaztatott szintén ideiglenes minőségben, azonban a jobb sorsra érdemes szerencsétlen ifju közelebb súlyos betegségbe esvén, ez egyház tanítói állomása ismét üresedésbe jött. Továbbá örömmel jelentem, hogy vámfalusi iskolatanító Kolumbán Bertalan múlt év augusztus havában a tanítói vizsgát jeles eredménnyel letette s az oklevelet megnyerte; Szalkai József k.-remetei ideiglenes tanító három tantárgyból osztályvizsgát tett; Rózsa Ferencz azonban az egyházmegye által kitűzött azon feltételnek, hogy múlt év szeptember haváig oklevelet szerezzen, eleget nem tevén, az egyházmegyéből eltávozott.

Ladányi Endre viski segédlelkész-tanító a nagy-paládi segédlelkész-tanítóságot elfogadta, s ennek alapján az egyházmegyébe bekebelezendő és hivatalában közgyűlésileg megerősítendő.

Az esperesi jelentésben elősorolt változások tudomásul vétetnek; az intézkedések megerősítetnek; s az újonan jött belhivatalnokok egyházmegyénkbe, jó szerenese kíváнат mellett készséggel bekebelezetnek.

8. sz. Tóth Dániel lelkész indítványozza, hogy a népnevelésügy sikeresebb előmozdítása tekintetéből igyekezzék az egyházmegye gyakorlatilag is érvényt szerezni a tanítói fizetések javítására czélzó múlt évi határozatának, mely szerint a legkisebb tanítói fizetés is legyen legalább 400 frt. Ez indítványt Sinka Lajos tanítótestületi képviselő

melegen pártolja, s többen is hathatós érvekkel támogatják, annyival inkább, mert a hol az egyház anyagi ereje a fizetésemelést nem bírja meg, ott különben is az állam segítségét lesznek kénytelenek a hivek kérelmezni, az állam pedig a 400 frtra leendő kiegészítésért sem fog több jogot igényelni, mint a 300 frtig terjedő minimumhoz való hozzájárulásért; annál fogva önként érthető, ha a helyzet javítására törekvő szándék nem áll meg fél uton, hanem gyökeres javítást óhajt elérni.

E felhozott okok alapján az indítványt egyházmegyei közgyűlésünk egy szívvvel-lélekkel pártolja, s utasítja az egyházközségeket, hogy a hol a magok erején tehetik, ott ők magok igyekezzenek a tanítói fizetést legalább 400 frtra felemelni, a hol pedig csakugyan az állam segélyére szorulnak, ott a 400 frtra való kiegészítést kérelmezzék.

9. sz. A beregi testvér egyházmegye megküldi hozzánk pártolás végett Beregszászban tartott közgyűlésének azon határozatát, mely szerint Szilágyi Zsigmond okleveles mérnök és szakértő indítványára kimondotta, hogy a templomok stíluszerű építésének lehető elősegítése czéljából megkeresi a főtiszteletű egyházkerületi közgyűlést és általa az egyetemes konventet, fölkérvén, hogy megfelelő pályadíjak kitűzése mellett, a magyar mérnök- és építész-egylet közvetítése útján egy szabványtervek, előmért, szerződés, építési feltételek és több efféle szükségletek megállapítására vonatkozó, sőt a leszámolás és felülvizsgálatok mikéntjére is kiterjeszkedő műre pályázatot hirdessen, s e tervgyűjteményt sokszorosítva, tegye lehetővé, hogy egyházainkban az építés terén czélszerű rendszer honosuljon meg.

Egyházmegyei közgyűlésünk ez indítványra és átiratra vonatkozólag némi megnyugtató önérzettel megjegyzi, hogy az abban foglalt eszmét szerény tehetségéhez képest már több évvel ezelőtt felkarolta, a mennyiben egy szakértő bizottság által egyházi épületterveket s költségvetéseket készítettett, melyeket az egyházmegye levéltárából az épített egyházaknak mindenkor rendelkezésükre bocsáthat: mindazáltal, kétségtelennek tartván, hogy a beregi indítvány elfogadtatása esetén nagyobb szabásu, korszerűbb és kimerítőbb tervezetek jönnének létre, tehát az indítványt melegen pártolja, s a beregi testvérek kérelmét a főtiszteletű egyházkerület nagybecsü figyelmébe ajánlani kedves kötelességének tartja.

10. sz. Sátor Dávid egyházmegyei könyvtárnok beterjeszti az 1894-ik évről szóló számadását, mely szerint bevétel volt 39 frt 63 kr, kiadás 40 frt 45 kr, fedezeti hiány 82 kr.; hátralékban van 40 frt 37 kr.

A közgyűlés e számadást megvizsgálás végett a számvizsgáló bizottságnak kiadja; a hátralékosokat tartozásaik befizetésére felszólítja; a könyvtárnokot pedig a nem fizető

hátralékosok ellenében a régibb határozatok érvényesítésére utasítja.

11. sz. Molnár Lajos egyházmegyei közpénztárnok beadja számadását az 1894-ik évről.

E számadás is a számvizsgáló bizottságnak adatik ki, melynek jelentése a nyári közgyűlés elé lesz terjesztendő.

12. sz. A pálfalvai kisdud leányegyház megvásárolta Szücs Andrásné szül. Csurka Sárától a pálfalvai 52. számú telekjegyzőkönyvben 103. h. r. sz. a. levő 1384 □-öl területű szántóföldet 120 frtéért, melyből 20 frtot előlegesen, 100-at a birtok használatba vétele alkalmával kell fizetni. E földvétel ügyét Böszörményi Sándor és Győri László küldöttségi tagok megvizsgálták s az egyházra nézve határozottan nyereségnek tartják, minélfogva az adásvevési szerződés helybenhagyását javasolják.

Egyházmegyénk a küldöttség jelentéséből a birtokvétel előnyös volta felől meggyőződván, a szerződést egész készséggel helyben hagyja és legfelsőbb megerősítés végett s a telekkönyvi átíratás engedélyezése czéljából a főtiszteletű egyházkerületi közgyűlésre tisztelettel felterjeszti.

13. sz. Az egyházmegye egyetemes lelkészi értekezlete a mult 1894-ik év szept. 18-ikán tartott gyűléséből arra hívja fel az egyházmegyét, hogy az országos egyházi törvények 27. §. 6. pontja értelmében a halottak feletti harangoztatásokért bizonyos díj szedésére nézve hozzon kötelező szabályzatot; részint azért, hogy a törvény kívánalmának eleget tegyen, részint, hogy az egyes egyházközségekben legalább némi kis pénzalap gyűjtésére ez által is alkalmat szolgáltatasson. Egyszersmind javaslatba hozza az értekezlet, hogy e szabályzat oly formán lenne megalkotható, mely szerint pl. a halott bejelentése, meg a temetés alkalmával ingyen is történhetnék a harangoztatás, de azon kívül a ki többször, vagy a szokottnál hosszasan kíván kedves halottjának harangoztatni, az fizessen be az egyházi tőke pénztárába bizonyos meghatározott díjat.

E javaslatot, mint szentesített törvényen alapuló s az egyházak gyarapulására czélzó indítványt, közgyűlésünk általánosságban annyival inkább elfogadja, mert jelenleg is vannak egyházaink, hol a harangoztatási díjakból szép összeg gyűl be évenként az egyház javára; részletes tárgyalásba azonban ez alkalommal nem bocsátkozik, hanem megbizta esperes urat, hogy az egyes egyházak presbitériumait szólítsa fel ez ügyben való nyilatkozásra, s a beérkezendő nyilatkozatokat szolgáltatassa át egy bizottság kezéhez, melynek tagjai Soltész János elnökle alatt id. Böszörményi Sándor, Balogh István, Ferenczy Gyula és Sinka Lajos lesznek, kiket arra kér fel a közgyűlés, hogy lehetőleg már a nyári

gyűlésre nyujtsanak be oly javaslatot, mely az egyes egyházak ohajtását és különböző viszonyait tekintetbe véve, közmegnyugvással elfogadható szabályrendelet alkotására biztos alapul szolgálhasson.

14. sz. A nagybányai egyház előljárósága jelenti, hogy Stiglicz Albert kántortanító fizetését, személyes és drágasági pótlék czimén, évenként, havi részletekben fizetendő 100, azaz száz frttal emelte.

A nagybányai egyháznak e nemes gondolkodásról tanuskodó intézkedése közelismeréssel és helyben hagyással fogadtatik. s az erre vonatkozó ügyiratok felsőbb jóváhagyás végett a főtiszteletű egyházkerületi gyűléshez felterjesztetnek.

15. sz. A sárközüjlaki egyházban a lelkésznek, tanítónak és egyháznak jövedelmező mintegy 80 hold területű külső földbirtok eladása ügyében az egyházmegye 99/1894. sz. alatti határozatával kiküldött bizottság tagjai, Böszörményi Zsigmond világi tanácsbíró és Helmeczy József egyházmegyei ügyész beterjesztik jelentésöket, mely szerint a helyszinén szerzett tapasztalat, gondos körültekintés és minden eshetőséget tekintetbe vevő szigorú számítás alapján azt állítják és bizonyítják, hogy a tervezett birtokeladás mind az egyházra, mind a lelkészre és tanítóra nézve határozottan előnyös, sőt oly annyira kívánatos, hogy a most kínálkozó kedvező alkalmat elszalasztani helyrehozhatatlan kár lenne; mert a keskeny pántlika alakban csaknem az egész határon végig nyúló tag, hozzáférhetetlen volta miatt, jutányos módon nem javítható, tehát a felajánlott 8000 frtnyi vételért csakis a szomszéd birtokos adhatja meg érte, ki azt a maga tagjához kapcsolva, fektetés által is javíttathatja; s az is bizonyos, hogy a felajánlott vételár takarékpénztárban kamatoztatva is jóval több és biztosabb jövedelmet hoz be, mint a birtokból bármily fáradságos munkáltatás mellett reményleni lehetne.

A felsorolt okok alapján az egyházmegye bele egyezik, hogy a sárközüjlaki ref. egyház a sárközüjlaki 43. sz. a. tjkönyvben 544. h. r. sz. alatt a sárközüjlaki ref. egyház tulajdonául, a 118. számú tjkönyvben 545. h. r. sz. alatt a sárközüjlaki ref. rektori hivatal tulajdonául, s végül a 119. számú tjkönyvben 543. és 546. h. r. sz. a. a sárközüjlaki ref. lelkészi hivatal tulajdonául telekkönyvezett 80 hold területű összes ingatlan földbirtokot Beszedits Vilmosnak és nejének Fredlieska Amáliának 8000 frtéért eladhassa, oly kikötéssel és hozzáadással, hogy a vevők a réten fennálló fák értékébe még 100 frtot fizessenek, s ezenkívül a sárközüjlaki 35. számú tjkönyvben 231. h. r. sz. alatt felvett mintegy 900 □-öl területű égrezt az egyház telkéhez leendő csatolás

végezt az egyháznak átengedni és nevére telekkönyveztetni tartoznak.

E kölcsönös örökeladról és vevésről szóló két szerződést az egyházmegye helybenhagyja és felsőbb megerősítés végett a főtiszteletű egyházkerületi közgyűléshez ajánlólag felterjeszti; megjegyezvén és felsőbb hatóságilag is kimondatni kérvén a következőket:

1. A fennálló fák árából bejövő 100 frt kamatja mindenkor a lelkészti illesse, mert a makkoltatás joga az övé volt.

2. A föld eladási árából 4000 frt „a sárközujlaki ev. ref. lelkészti letménye“ ezimen, 2000 frt „a sárközujlaki ev. ref. tanító letménye“ ezimen, 2000 frt „a sárközujlaki ev. ref. egyház letménye“ ezimen a nagybányai városi takarékpénztárban 5⁰/₀ kamat mellett kezeltessék mindaddig, míg az egyháznak alkalma nem lesz arra, hogy helyes és jövedelmező gazdálkodásra alkalmas ingatlan birtokot szerezzen.

Végül megjegyzendő, hogy a birtok eladásról és az égres átvételéről szóló prezsbiteri és közgyűlési határozatok hitelesített kivonatokban, a többi iratokhoz melléklés végett beküldendők.

16. sz. Felső-Bányán az ev. ref. egyház a néhai Jeszenszky János-féle birtok hivatalos árvereztetése alkalmával megvette a felsőbányai 928. számú tjkönyvben 1233 h. r. sz. alatt bejegyzett 14 hold területű, nyitrai düllőbeli rétet 1851 frtért E birtokvétel ügyének helyszini megvizsgálása végett Gergely Károly és Torday Imre tanácsbírák kiküldetvén, jelentik, hogy e birtokszerzés az egyházra nézve igen előnyös, mert egy az, hogy a tőke pénznek ilyen jó minőségű és biztos jövedelmet nyújtó ingatlan birtokba való fektetése különben is ajánlatos volna, más az, hogy Felső-Bányán egy-egy hold rétet 132 frt 20 krért megszerezhetni tiszta nyereség, mert haszonbérbe adva is behoz 7—8⁰/₀ kamatot, minélfogva a jelzett birtokvétel egész örömmel helyben hagyható.

Egyházmegyei közgyűlésünk méltó örömét fejezi ki a felett, hogy a felsőbányai egyház, a magyarságnak és a protestáns vallásnak e végvidéken fontos hivatást teljesítő öre, anyagilag is folytonos haladásáról tesz bizonyosságot; s e birtokvásárlást határozottan erről tanuskodó bizonyosságnak tekintvén, egész készséggel helyben hagyja, és felsőbb megerősítését, az ügyiratok felterjesztése mellett, a főtiszteletű egyházkerületi közgyűléstől tisztelettel kéri és várja.

17. sz. Gál Péter sárközi lelkész atyánkfia kéri, hogy fiát, Gál

István budapesti bölcészethallgató tanárjelöltet, mint két lelkészképeségi vizsgálaton átment ifjút, részint lelkészi jellegének fenttarthatása végett, részint oly czélból, hogy szünidőkben vagy egyéb eshetőség előálltával neki segítségére lehessen, jegyezze be az egyházmegye ő mellé segédlelkészül, annyival inkább, mert már egy ideig szolgált is, mint bekebelezett segédlelkész, egyházmegyénkben.

Közgyűlésünk e semmi kifogás alá nem eső kérelmet szívesen teljesíti, Gál Istvánt sárközi segédlelkész czimén bejegyzi és felhatalmazza, hogy alkalom adtán atyja mellett minden lelkészi szolgálatot jogosan végezhesen.

18. sz. A belhivatalnoki díjlevelekben felvett termények sulymérték szerinti fizetése ügyében az 1894. évi nyári közgyűlés 83. sz. alatti határozata által javaslattételre kiküldött bizottság beterjeszti munkálát, mely szerint a buzának hektolitere 77 kilónak vétetvén, köble 98 kilóval; a gabona hektolitere 70 kilós minőségű, köble 89 kilóval; a a tengeri, hektolitere 74 kilós minőségű, köble 95 kilóval; az árpa, hektolitere 60 kilós minőségű, köble 77 kilóval, a zab, hektolitere 40 kilós minőségű, köble 51 kilóval váltandó meg.

A küldöttség javaslatát közgyűlésünk több oldalról való megfontolás után elfogadja; a terményeknek ehez alkalmazott beszolgáltatását az egyházmegye körén belől kötelezőleg elrendeli, s e belkörü határozatát felsőbb hatósági megerősítés végett a főtiszteletű egyházkerülethez annak tiszteletteljes kijelentése mellett terjeszti fel, hogy a fizetések emelését a mértékváltoztatás által nem czélozza, hanem csak a termények minősége miatt előforduló csalódásoknak és kellemetlenségeknek szándékozik elejét venni azzal, hogy a közhasználatban levő sulymértéket alkalmazza. Sőt szükségesnek tartja azt is kimondani, hogy a hol már a sulymértékre való változtatás megtörtént, vagy a hol a régi ürmérték nagyobb súlyu mennyiséget adna ki, mint e határozatban jelezve van: ott a leszállításnak helye nem lesz, hanem a megszokott ürmértéknek megfelelő súly szerint kell a fizetést teljesíteni. A szükséges tizedes mérleg beszerzéséről pedig az egyházak kötelesek gondoskodni.

19. sz. Erdődről Virágh Mihály kir. járásbíró, mint e kisdud ref. főkegyház főgondnoka, részletes és nagy gondnal összeállított jelentést terjeszt be az egyház népességi, vagyoni és kormányzási viszonyairól, s jövőre vonatkozó terveiről, reményeiről. Méltó örömmel tudatja különösképpen, hogy az erdődi kóroda-alap tulajdonát képező s az erdődi 527. számú tjkönyvben 38. h. r. és 36. házszám alatt bejegyzett s a község főterén a legszebb helyen fekvő, 1200 □ öl területű belső telket, az ennek kiegészítő részét képező ingatlan birtokkal együtt,

hivatalos árverésen 1023 frtért, a felállítandó ref. felekezeti iskola és ideiglenes templom helyiség alapjául megvette, sőt ki is fizette; azonban hogy a megvett birtok addig is hasznot hajthasson, míg a tervezett egyházi épületek létre jönnének, a legszükségesebb javításokra 400 frt kölcsönt kért volna az egyházmegyei lelkészi gyámpénztárból, de pénzhiány miatt nem kaphatott. Közli továbbá igazán nemes ügybuzgalmáról tanuskodó szép tervezetét, mely szerint az iskola és templom helyiség emelésére szükséges 4000 frtot összegyűjteni, Isten segédelmével és a felsőbb egyházi hatóságok szives pártfogása mellett, megkísérlendi és reményli.

Egyházmegyei közgyűlésünk a hivatása magaslatára emelkedett lelkes főgondnok jelentését nagy lelki örömmel veszi tudomásul. A telekvásárlást Balogh István és idősb Bőszörményi Sándor tanácsbírák küldöttségi jelentése alapján, a főgondnok ügybuzgalmának méltó elismerése mellett, megerősíti. A szükséges 400 frt kölcsönnek akár az egyházkerületi, akár a debreczeni főiskolai pénztárból leendő felvételére engedélyt ad. A főtiszteletű egyházkerületi hatóságot pedig felkéri, hogy a fent jelzett birtokvételt megerősíteni s a 400 frt kölcsönt kellő biztosíték mellett megszavaztatni méltóztassék. Egyszersmind kedves kötelességének érzi közgyűlésünk a régi dicső történeti multa hivatkozható kis egyházat a főbb egyházi hatóságok nagybecsű figyelmébe ajánlani, hogy a ritka nemes lelkesedéstől áthatott főgondnok lélekemelő szép terveinek megvalósulását a magyar népnek ottan élő kis töredéke minél hamarább megláthassa.

20. sz. Olvastatott az apai egyházból a főtiszteletű püspöki hivatalhoz Bartha Mór lelkész elleni panaszok megvizsgálására kiküldött bizottság jelentése, melyben Szeőke Barna és Sátor Dávid bizottsági tagok tudatják, hogy a folyamatba tett peres ügy békés uton kiegyenlítettett, a mennyiben az apai egyház közönsége és Bartha Mór lelkész közt a következő egyesség kötöttett:

1. Az apai egyházközség tagjai egyetemlegesen kötelezik magokat, hogy Bartha Mór lelkész urnak évenként 350 frt nyugdíjat adnak.

2.) Köteles lesz az egyház a Bartha Mór lelkész ur javára az egyházi főhatóságok által megítélt 286 frt 55 krnyi díjkülönbözeti hátralékot, valamint a múlt és folyó egyházi évek adóhátralékát az egyesség jóváhagyása után azonnal kifizetni.

3.) Kijelenti az egyház közönsége, hogy mindazon vádakat, melyekkel a tiszteletes lelkész ur reputációját vagy tekintélyét sérthette volna, ünnepélyesen visszavonja s alaptalanoknak nyilvánítja.

4.) Bartha Mór lelkész kijelenti, hogy ez egyesség jóváhagyatása

után az apai egyházból azonnal eltávozik és a lelkész választásra az egyháznak utat enged.

5.) Bartha Mór lelkész azon szavait, melyekkel e peres ügyből kifolyólag netalán valakit megsértett volna, visszavonja, azoknak pedig, a kik őt sértették, megbocsát.

6.) Szentiványi Gyula főgondnok kötelezi magát, hogy míg Bartha Mór a nyugdíjat élvezni fogja, a leendő lelkész díjába 100 frt évi pótlékot fizet.

Ez egyességről szóló, kölcsönös aláírásokkal ellátott okmányt egyházmegyénk a maga részéről elfogadja s a többi ügyiratokkal együtt egyházkerületi felsőbb jóváhagyás alá terjeszti. Bartha Mór urat a lelkészi jelleg megtartására jogosultnak elismeri s a nyugdíj élvezetére nézve kijelenti, hogy a lelkészi jelleggel összeférő tisztes foglalkozás vagy bizonyos keresethez jutás a nyugdíjban való részesítettést nem gátolja; csak akkor szünnék meg az arra való jogosultság, ha a nyugdíjjas ismét rendes lelkészi állást foglalna el.

Az apai megüresedett lelkészség betöltésére nézve pedig esperes ur megbizatik, hogy a szükséges intézkedéseket tegye meg.

21. sz. Az országos ref. egyházi közalap kezelője, Hajdu Zsigmond, beterjeszti az 1894-ik évről szóló számadás egyik példányát, mely szerint az összes bevétel 938 frt 24 kr. volt; a kiadás ugyanannyira ment, tehát maradvány nincsen semmi.

Helyeslő tudomásul vétetik, s a pontos és lelkiismeretes kezelésért méltó köszönet szavaztatik.

22. sz. Homokon az egyházi magtár építése ügyét megvizsgáló küldöttség tagjai, Molnár Lajos és Patay László jelentést terjesztenek be.

Ennek következtében a becsatolt terv szerinti magtár építést az egyházmegye nem engedi meg, hanem utasítja az egyházat, hogy a lelkészi lakkkal szemben, az utcára véggel, egy kettős magtárt és alá pinczét építtessen; ennek tervrajzát és költségvetését terjessze be, hogy esperes ur a tervzetet szakértők által megvizsgáltatván, az építésre minél előbb engedélyt adhasson.

23. sz. Az egyházlátogatási jegyzőkönyv alapján némely ügyek tárgyalás alá kerülván, a következő határozatok hozattak:

a.) Görbeden az egyház tőkepénze a lelkészi fizetésre kamatoztatandó 1500 frt összeggel együtt, 9000 frtnál immár többre is felszaporodván, a templom-építés megkezdésére az egyház közönsége felhivatik.

b.) Patóházán a Szamos folyó partmosása miatt veszedelemben forgó templomhely még mindig nincs teljes biztonságban, tehát a védgátak megerősíttetését kénytelen lesz

az egyház bevárni, addig a templom építéshez azon a helyen hozzá nem foghat. Ebbe az egyházmegye belenyugszik.

c.) Kis-Peleskén az egyházi közgyűlés a bérfizetők nagy részének közakaratából elhatározta, hogy 1895-től kezdve három évig aratási munkát nem vállal, hanem e helyett fizet az egyház javára minden önálló családot alkotó egyháztagnak 1 frt 40 krt. Ez intézkedést az egyházmegyei közgyűlés helyben hagyja és megerősíti.

d.) A mikolai egyház gondnoki számadása egyházlátogatáskor nem volt rendben. Az egyházlátogató küldöttség elrendelte annak az esperesi hivatalhoz leendő beküldését. Azonban még sem küldetett be. Az egyházmegye tehát Molnár Lajos és Jakó Endre urakat megbizta, hogy e számadást Király Gyula lelkészkezdése egész idejéből gondos figyelemmel vizsgálják át. Ennek lehető végrehajtása céljából utasítatik a mikolai egyházi gondnokság a számadásokat tartalmazó könyvnek Kis-Peleskére Molnár Lajos urhoz való kiküldésére, hogy mikor a küldöttség Mikolában megjelenik, akkorra már a számadások tartalma felől bizonyos tájékozottsága lehessen.

e.) Magosligeten felmerült eset alkalmából általánosan az egész egyházmegyére nézve kötelezőleg kimondatik, hogy a hol a bellhivatalnoki díjlevélben „kemény tűzifa“ van felvéve, az alatt első rendű testfa értendő.

24. sz. Soltész János ombodi lelkész jelenti, hogy a halálozás folytán megüresedett tanítói és énekvezéri hivatalra rendes tanítót választottak Somogyi István okleveles balmaz-ujvárosi, de már egyházmegyénkben is szolgált s működéséről előnyösen ismert tanító személyében, olyformán, hogy rendes fizetéséből félévig havonként csak 15 frtot kap, mit az egyház hivei saját zsebükből szintén 15 frttal megpótolnak. A fizetés fenmaradó része a volt tanító Peleskei Dániel özvegye részére szolgáltatik ki.

Az ombodi egyház eljárása, a hivek buzgó áldozatkészségének méltó elismerése mellett, örvendetes tudomásul vétetik; Somogyi István tanító pedig egyházmegyénkbe bekebeleztetvén, hivatalában megerősíttetik.

25. sz. Volt gondnokunk, n. boldog emlékü Ujfalussy Sándor ravatalára egyházmegyénk részéről diszes koszoru tétetvén, annak fedezésére a közgyűlés tagjai maguk között gyűjtést rendeztek. A begyűlt összeg a koszoru árát teljesen fedezte, sőt 4 frt 30 kr felesleg maradt.

Ezen összeg egyházmegyénk lelkészi gyámintézetének ajándékozott.

26. sz. Olvastatott nagy. esperes urnak jelentése, mely szerint a

batizi ev. ref. egyháznak elkerülhetetlenné és égetővé vált építkezéseire való tekintetből, a közgyűlés utólagos jóváhagyása reményében engedélyezte, hogy lelkészi gyámintézetünk pénztárából 400 forint kölcsönt vehessen fel.

Esperes ur intézkedése jóváhagyó tudomásul vétetvén, a batizi ev. ref. egyháznak a szokásos kötelezettség mellett megengedtetik, hogy az egyházmegyei lelkészi gyámintézet pénztárából 400 forint kölcsönt felvehessen. További megerősítés végett a Ft. Egyházkerületre felterjesztetni határoztatik.

27. sz. Olvastatott Papolczy Károly erdődi missziói körlelkész 1894. évről betérjesztett missziói jelentése.

A jelentés egyrészt örömről, másrészt lehangoló pontjai tudomásul vétetvén, a Ft. Egyházkerület utján a méltóságos Konventhez felterjesztetni határoztatik.

28. sz. A vámfalusi ev. ref. egyház előjárósága a 86/1894. számú egyházmegyei végzéssel pótlás és helyesbítés végett visszatett belhivatalnoki új díjleveleket helybehagyás végett újból betérjeszti.

Jelen díjlevelek helybehagyatván, kellő bélyegekkal való ellátás után, megerősítés végett a főt. és mélt. egyházkerületre felterjesztetni határoztatnak.

29. sz. Gergely Károly nagy-bányai lelkész erdőszádai misszionárius, esperes urhoz még a múlt évben bejelentette, hogy egyházmegyénk tanácsbírája, gróf Dégenfeld Sándor ő méltósága, nagylelkű adozatkészségéből kifolyólag, saját birtokán és költségén új iskolát építtetett, s a tanítónak lakást és teljes ellátást ajánlott fel; e nemes példa és gondnok közvetítése által buzdíttatva a többi hívek önkéntes ajánlat folytán olyan összeget gyűjtöttek egybe, melyből egy szerény tanítói fizetés biztosítható. Ebből kifolyólag jelenti, hogy a debreczeni tanítóképezdéből Belényi Gábor képezdész a tanítóságot elfogadta, kéri tehát esperes urat, hogy a betérjesztett díjlevelet, nevezett tanító részére egy évre erősítse meg, hogy így az állomás állandóvá tétele végett a szükséges intézkedéseket a fiók egyház előjárósága megtehesse.

Midőn egyházmegyei tanácsbíró gróf Dégenfeld Sándor ur ő méltóságának ezen nemes, vallásos buzgóságra valló, minden szónál szebben beszélő tényét egyházmegyei közgyűlésünk tudomásul veszi, örömmel ragadja meg az alkalmat, habár esperes ur az elismerő nyilatkozatot megküldötte, hogy köszönetének és hálájának jegyzőkönyvében kifejezést adjon. Ezzel kapcsolatban Belényi Gábor ideiglenes minőségben történt megerősítése helybe hagyó tudomásul vétetik, s úgy Gergely Károly felügyelő lelkész, mint a kisdudásfiókegyház előjárósága felhivatik, hogy a tanítói állomás állandósítása végett mindent megtenni buzgólkodjanak.

30. sz. Főtiszteletű püspök ur 3283 sz. alatt közli esperes urral a nm. vallás és közokt. ügyi miniszter azon rendeletét, mely szerint az üresedésbe jött kántortanítói állomások betöltése alkalmával — ezután mindenkor — az alkalmaztatási okmányban, a mennyiben külön tanítói és külön kántori okmány állíthatnák ki, világosan és egymástól elkülönítve tüntetessék fel úgy a kántori, mint a tanítói javadalom összege, mivel ez eddig a kántortanítóknak a nyugdíjintézetbe fölvétele, illetőleg azoknak nyugdíjazása alkalmakor mindig nagy nehézségeket képezett.

Minthogy már esperes ur a ft. püspök illetve nm. miniszter ur fent idézett rendeletét körlevél útján az egyházakkal közölte, e helyen tudomásul szolgál, s a rendelethez való alkalmazkodásra az egyházak előjárói utasíttatnak.

31. sz. Dobó Sándor hajdu-böszörményi tanító, a „Tanítók Lapja” szerkesztője és kiadótulajdonosa az iránt kérelmez, hogy lapja az egyházak pénztára terhére minden iskola részére rendeltessék meg.

Ily nemű terheket szegénységgel küzdő kisdied egyházainkra közgyűlésünk kiróni jónak nem lát, a kérelemnek tehát helyet nem ad, azonban a tehetősebb egyházakat a nevezett lap támogatására felszólítja.

32. sz. Föt. püspök ur 436. sz. a. rendeletében sürgősen hívta fel az espereseket, hogy a konventi segélyek hová fordításáról tegyenek jelentést.

A kivánt jelentést egyházmegyénk esperese 164. sz. a. beküldvén, tudomásul szolgál. Ezzel kapcsolatban a segélyben részesülendő egyházak egyszersmindenkorra utasíttatnak, hogy a nyert segélyek hová fordításáról az esperesi hivatalt pontosan értesíteni ismerjék kötelességüknek.

33. sz. A vámfalusi egyház előjárósága az iránt kérelmez, hogy 47 hold és 1120 □ öl terjedelmű bérczi bükkös erdejét eladhassa, indokolva azzal, hogy ha ez az erdő üzemterv alá vétetik, oly csekély évi jövedelmet nyújt, miszerint nem hogy a kezelési felmerülő költségeket fedezné, de még ráfizetést kívánna, ezt pedig a szegény egyház, melynek évi kiadása több mint 300 frt, bevétele pedig alig 100—120 frt, semmiképen nem teheti. Továbbá biztosan reményli, hogy a jelzett erdőért 3000 frtot megkapnak, s ha ezt oly ingatlanba fektetik, mit üzemterv nem korlátoz, szép jövedelmet ad és szükségleteiket fedezhetik.

Az ügy alapos helyszíni megvizsgálása végett Szé¹l György és Böszörményi Zsigmond tanácsbíró urak kiküldetnek, jelentésük bevéartván.

34. sz. A rozsályi ev. ref. egyház közveszélyessé vált templomának kiépítését tovább nem halaszthatván, mesteremberekkel szerződött, kik az egyházmegyei szakértők által megállapított költségvetés alapján

1866 frtért vállalták fel a kiépítést. Ennek fedezetére van az egyháznak 1240 frtja és 50 köböl búzája; ugyde ez 50 köböl búzát az egyház magtárilag kezelve forgalomban kívánja tartani s ennek terhére köcsön vesznek fel egyházmegyei lelkészi gyámintézetünk pénztárából 500 frtot, és ezen kölcsön felvételének engedélyezését kérelmezik közgyűlésünktől.

A rozsályi egyház számítása helyeseltetvén, közgyűlésünk az 500 frt kölcsön felvételét a forgalomban maradó 50 köböl búza terhére engedélyezi, s ez ügyet felsőbb megerősítés végett a ft. egyházkerületre felterjeszti.

35. sz. Főt. püspök ur jelentést kér az iránt, hogy tétetett-e valami intézkedés, melyszerint az oklevél nélküli tanítók oklevelekkel váltassanak fel.

Esperes ur jelentését e tárgyban már beterjesztvén, tudomásul szolgál.

36. sz. A tanügyi bizottság 1894. szeptember hó 18-án tartott gyűlésének jegyzőkönyvéből olvastatott a következő részlet: A tanügyi bizottság tagjai 1894. márcz. 28—29. napjain tartott e. m. gyűlés alkalmával újból választván, a tisztviselők megválasztatása hozatott szóba. Ezzel kapcsolatban esperes ur megjegyzi, hogy fentebb érintett e. m. gyűlésünk jegyzőkönyvének 63-ik száma alatt, hol a tanügyi bizottság tagjainak megválasztásáról van szó, tévedésből csuszott be e kifejezés „Gergely Károly alelnöklete alatt“ e helyett „Gergely Károly elnöklete“ alatt. Ő tehát addig is mig az egyházmegyei gyűlés e tekintetben jegyzőkönyvét helyesbitené, kéri Gergely K. tagtárs urat, hogy mint a tanügyi bizottság elnöke a maga hatáskörében működjék és intézkedjék.

Esperes ur megjegyzése helyeseltetvén, addig is, mig ez ügy az egyházmegyei gyűlés elé terjesztetnék, Gergely Károly elnöknek tekintik, jegyzővé pedig a bizottság eddigi jegyzője Hajdu Zsigmond újból megválasztatik.

Egyházmegyei gyűlésünk az 1894. évi márcz. 28—29. napjain tartott gyűlés jegyzőkönyvének 63-ik számába tévedésből becsuszott kitélttel készséggel helyesbiti, s Gergely Károly e. m. főjegyző és tanácsbíró urat a tanügyi bizottság elnökének kijelenti.

37. sz. Az iskolai körlátogatók felolvasott jelentéseiből arról győződván meg tanügyi bizottságunk, hogy törzskönyv, felvételi, mulasztási napló több iskoláinkban hiányoznak; ebből kifolyólag tisztelettel indítványozza, hogy az iskolaszékek elnökei egyéb felszerelések mellett iskoláikba a törzskönyv, felvételi, mulasztási és haladási naplók beszerzésére utasíttassanak.

Ez indítvány helyesléssel fogadtatván, esperes ur megbíztatik, hogy körlevél útján az iskolaszékek elnökeit az elso-

rolt könyvek, illetve naplók, beszerzésére felhívni és utasítani sziveskedjék.

38. sz. Sinka Lajos tanügyi bizottsági tag jelenti, hogy rövid időn kész lesz a tananyag havonkinti beosztására célzó munkálatával.

Jelentése örvendetes tudomásul szolgál, munkálata átvizsgálása végett egy bizottság, Ferenczy Gyula, Peleskei Dániel és Hajdu Zsigmond személyében kiküldetik. Az átvizsgált és jónak talált munkálat kinyomatását bizottsági gyűlésünk az egyházmegyei gyűlés felkérésével már mostan elhatározza.

E. m. közgyűlésünk Sinka Lajos urat szintén kéri és megbizza, hogy a tananyag beosztását egész évre kidolgozni igyekezzék, ezzel kapcsolatban az elkészült és átvizsgált tananyag-beosztás kinyomatását elhatározza.

39. sz. Indítványba tétetett, hogy Ács Elek apahegyi, ma már udvari tanító ügyében kérje bizottságunk az egyházmegyei közgyűlést, hogy mint már más alkalommal is példa volt reá, engedélyezze nevezett tanítónak, hogy az e. m. gyűlés által választandó tanügyi bizottsági tagok előtt tehessen vizsgálatot.

Az indítvány elfogadtatván, az egyházmegye közgyűlése ez ügyben megkerestetni határoztatik.

Jelen indítvány a köznevelési és oktatási szervezet űs-aiba ütközö lévén, elnem fogadtatik. Ács Elelek tanító ideiglenes minőségben meghagyatik.

40. sz. Az államsegélyosztó bizottság betérjeszti jegyzökönyét. a következőkben:

Beadatott 29 kérvény és pedig lelkészek részéről 11, tanítók részéről 10, egyházak részéről 8.

1. Folyamodók voltak lelkészek közül:

1. Nagy Károly, 2. Sarkadi Mihály, 3. Bodor Pál, 4. Pásztor István, 5. Papolezy Zoltán, 6. Gál Péter, 7. Hajdu Albert, 8. Balajthy Károly, 9. Kürthi Károly, 10. Szentgyörgyi Zsigmond, 11. Barkász Albert. Tekintettel a családi viszonyokra, a fizetés csekélységére és arra, hogy kik részesültek közelebbi segélyezés jótéteményében: bizottságunk a 11 folyamodó lelkész közül segélyezésre a következőket ajánlja: 1. Sarkadi Mihályt, 2. Bodor Pált, 3. Hajdu Albertet, 4. Barkász Albertet; 5-ik helyen Balajthy Károlyt és Gál Pétert együtt emlitjük fel, mert láttuk és megértettük betérjesztett kérvényükből, hogy mindketten mennyire ráutaltak a segélyre. Döntsön segélyezésük ügyében a nagytiszt. s tek. e. m. közgyűlés atyai jóakarata és mélyen belátó bölcsessége.

2. Tanítók közül kérvényeztek 10-en, névszerint: 1. Kádár János, 2. Bozsó István, 3. Horváth Károly, 4. Török László, 5. Füzesi Pál,

6. Horváth Pál, 7. Huszár Benedek, 8. Ács Elek, 9. Kolumbán Bertalan, 10. Baló András. — Figyelembe vette itt a bizottság egyrészről a csekély fizetést és terhes családi helyzetet, de szem előtt tartotta a sikeres tanítói működést, s ezek alapján segélyezésre ajánlja a következőket: 1. Kádár Jánost, 2. Huszár Benedeket, 3. Kolumbán Bertalant, 4. Horváth Pált, 5. Baló Andrást és Bozsó Istvánt, E két utóbbit főként szegénységek alapján.

Sajnálattal kénytelenítettett a segélyezésre ajánlottak közül kihagyni a bizottság Ács Eleket, de mint oly egyént, ki oklevéllel nem bír, javaslatba még sem hozhatta. — Ha egyébiránt emellett is kész lenne őt — mint segélyre méltán jogosultat — a segély jótéteményében részesítendőek közé felvenni az egyházmegyei közgyűlés: mérlegelje az ő és Horváth Pál anyagi helyzetét együtt, s böles belátással döntsön ügyökben.

3 *Egyházak részéről 8 kérvény érkezett be.* Kérvényeztek: 1. Sárköz, 2. Pettyén, 3. Dobrács-Apáti, 4. Kis-Peleske, 5. Magos-Liget, 6. Rozsály, 7. Batiz, 8. Tiszta-Berek.

Bár a segélyezésre mind méltók és jogosultak volnának, de mert a kérvényezők száma meghaladja a segélyezhetőket: bizottságnak választást kellett tennie, hogy kiket javasoljon? Főként ama czélnek fontosságát nézte a bizottság, melyre nézve a segély kéretett.

Ennek folytán 1. Rozsályt, 2. Pettyént, 3. Tiszta-Berket és 4. Dobrács Apátit ajánlja segélyezésre. A segélyezésre ajánlásba nem hozott egyházaknak czéljaik kisebbszerűeknek tündek fel a bizottság előtt, mint az ajánlásba hozottakéi, melyek közül Rozsály és Berek ez év folyamán templomjavításba kezd. Pettyén elég nagy költséggel a mult évben eszközlé azt. D.-Apáti pedig felette nyomasztó anyagi helyzetben van. Ha ugy látszanék ebből, hogy oly egyházak hagyattak ki az ajánlatból, melyek régebben segélyeztettek, olyanok mellett, melyek közelebb segélyeztettek, — igazolva van ez a czél fontossága által.

Megjegyzés. A tanítók részéről beadott kérvények közt találta bizottságunk Peleskei Dánielné kérvényét. Amennyiben csak fungáló egyének részére járhat bizottság véleménye szerint segély: ezen kérvényt minden megjegyzés nélkül terjesztjük az e. m. közgyűlés elé, — határozzon ez ügyben meggyőződése szerint.

Balogh István bizottsági tag. **Böszörményi Sándor** bizottsági tag.
Sinka Lajos.

Jelen bizottsági vélemény azon megjegyzéssel hagyatik helybe, hogy az egymással szembeállított két lelkész, Gaál Péter és Balajthy Károly közül ez utóbbi; a tanítók közül szintén párhuzamba vett Horváth Pál, Bozsó István és Ács Elek

három egyén közül az első segélyeztetik. Az egyháznak pedig a segélyre ajánlott Pettyén ezuttal töröltetvén, helyére a tényleg építkező Batiz vétetik fel. — Így tehát segélyeztetnek: a) lelkészek: Sarkadi Mihály, Bodor Pál, Hajdu Albert és Balajthy Károly, b) tanítók: Kádár János, Huszár Benedek, Kolumbán Bertalan, Baló András és Horváth Pál, ez utóbbinak segélye tanítóegyesületi elnök Sinka Lajos urhoz küldendő tartozásának törlesztésére, c) egyházak: Rozsály, T.-Berek, Batiz és D.-Apáti.

Özv. Peleskei Dánielnének a kérvénye pedig azért utasíttatik el, mert csakis tényleg szolgálatban levő belhivatalnokok segélyezhetők.

41. sz. A nagybányai ev. ref. egyház előljárósága az iránt kérelmez, hogy a nagybányai 90. tjk. 610. helyrajzi számában foglalt, mintegy 4 holdnyi területű u. n. bodonkuti egyházi, de a lelkész fizetését képező földbirtokot, melynek eladása úgy az egyházra, mint lelkészre nézve felette előnyösnek mutatkozik, 700 frtért eladhassa. Ez ügyben helyszíni szemle tartás és véleményadás végett kiküldött Nagy Lajos és Sepsy Sándor bizottsági tagok jelentésüket beterjesztik, melyben tervezett eladást úgy lelkészre, mint egyházra nézve előnyösnek látván, a nevezett birtok eladását tisztelettel véleményezik.

A bizottság véleménye elfogadtatván, a nagybányai ev. ref. egyháznak megengedtetik, hogy bodonkuti, mintegy 4 holdat tevő terméketlen s csakis alagesővezés által értékesíthető földét eladhassa s annak árát biztos helyen a lelkész javára kamatoztassa. Felsőbb jóváhagyás és megerősítés végett a főt. egyház kerületre felterjesztetik.

42. Jegyzőkönyv hitelesítésével a jegyzői kar és Balogh István tanácsbíró bizatnak meg.

43. sz. Esperes ur a mindvégig jelen levő tagoknak elismerését, Nagy-Bánya város irányában pedig az előzékeny és szíves vendéglátásért, valamint a városháza termének átadásáért szíves köszönetét kifejezván a közgyűlést bezárja.

Az 1—23. számokat jegyzette Gergely Károly.

A 24—25. és a 27—43. számokat Hajdu Zsigmond.

A 26. számot Jakó Endre.

Közigazgatási bírósági ügyek.

Jelen voltak:

Bencsik István esperes és Gróf Dégenfeld Sándor h. gondnok elnöklése alatt Balogh István, Gergely Károly, Molnár Lajos, Szél György,

Sátor Dávid, egyházi, Böszörményi Zsigmond, Böszörményi Sándor, Szeőke Barna, Torday Imre, világi tanácsbírák, Helmeczy József e. m. ügyész.

1. sz. Apából huszonhét egyháztag panaszolja, hogy tanítójuk, Peleskey Dániel, tanítani nem tud, fegyelmet nem tart, a szülők bizalmát nem bírja, a tanítási órákat elhanyagolja s a gyermekekkel az egyházlátogatási küldöttség előtt sem mutatott fel semmi eredményt, úgy, hogy a nagytiszteletű esperes urtól megrovást és dorgálást kapott. Kéri azért az egyházmegyei hatóságot, hogy őt az apai egyházból elmozdítani méltóztassék.

A panaszlevél véleményezés végett az egyházmegyei ügyésznek kiadatik.

2. sz. A józsefházai prezsbitérium megbízásából Barkász Bálint lelkész és Tóth Sándor gondnok azért folyamodnak, hogy egyházuknak Helmeczy József ur gondozására bizott s takarékpénztárban kezelt 2000 frtja adassék vissza az ő kezelésök alá, mert így évenként csak 80 frtot jövedelmez, holott ők otthon 160 frt kamatot kaphatnának érte.

Eléggé sajnálja egyházmegyénk, hogy a józsefházai viszonyok e tőkepénznek illetően gondozás alá helyezését tették szükségessé; de úgy tartja, hogy az ügyész ur kezelése alatt most is biztosabb helyen van a pénz, mint ha az egyház tagjai magok közt osztanák ki és kellemetlenségeket okoznának vele, mint eddig történt. Annyit azonban megenged az egyházmegye, hogy ha a pénznek első helyen való betáblázás mellett olyan kivevői akadnak, kiket az ügyész ur is biztos hitellel bíróknak tart, akkor azoknak, az ügyész ur közbejöttével, adhat az egyház kölcsön tőkepénzt.

3. sz. Józsefházáról Barkász Bálint lelkész és Tóth Sándor gondnok azért folyamodnak, hogy a józsefházai polgári községhez tartozó hegyi lakók, kik eddig, a régi szokás alapján Aranyos-Medgyesre fizettek papbért, ezután ne oda, hanem Józsefházára fizessenek, annyival inkább, mert templomba Józsefházára járnak s legtöbbször a józsefházai lelkész szolgálatát veszik igénybe.

Minthogy e tárgyban egyházmegyénk már az 1889-ik évben tartott közgyűlése 48. sz. a. határozatában intézkedett; s minthogy az egyházi törvények 11. §. szerint „az anya-, társ-, leány- és fiók egyházak mostani határai és egymáshoz való viszonyai törvényeseknek tekintetnek“, újabb intézkedésre szükség nincsen. Újabb intézkedés szüksége csak akkor forogna fenn, ha magok a hegyi lakosok tömegesen kérelmeznék Józsefházához való csatoltatásukat. Ugyde jelenleg ez nem történik, tehát a fennálló gyakorlat meghagyatik.

A józsefházai lelkész és gondnok ez ügyet felelbezik.

4. sz. Szatmárhegyen Kolumbán Sándor volt fitanító a hivatali fizetéséhez tartozó földeket Kolb Mórnak több évre kiadta haszonbérbe, oly feltétellel, hogy azokat a bérlő trágyázni is tartozik. Kolb Mór a földek egy részét meg is trágyáztatta s a múlt év őszen búzával bevette. Közbe jött azonban, hogy Kolumbán szeptember elején nyugdíjba vonult, s a szatmárhegyi egyház a tanítói állásra pályázatot hirdetett, de nem jegyezte meg, holott jól tudta, hogy a földek haszonbérbe vannak kiadva, hanem oda tette a hirdetésbe a 20 hold földet. Erre a a fizetésre jött el Varga Kálmán, a mostani fitanító, ki azt követelte, hogy a 20 hold föld azon módon, a mint be van vetve, adassék át az ő birtokába, mire a bérlő, természetesen, nem állott rá. Az egyházlátogató küldöttség e vitás ügyet úgy intézte el, hogy a bérlő a tanítóval, meg az egyház előjáróságával méltányos egyességet kötött, mely szerint a buzavetésnek fele a tanítóé, fele a bérlőé lesz, és a tanító a vető magot visszatéríti a bérlőnek, a bérlet további tartama pedig megszűnik. Ezen egyességről a szerződést bérlő sajátkezűleg meg is írta, de az aláírást, némi csekély vélemény különbségek miatt, mind a bérlő, mind a tanító más napra halasztotta; és most a tanító azt panaszolja, hogy a bérlő megmásolta az egész egyességet.

A tanító tartozik a bérleti összegből szeptember óta öt illető részlettel, erre az egyházi évre, megelégedni. Ha nem elégszik meg, polgári uton pert indíthat, de ennek a pernek netaláni költségeit az egyház tartozik viselni, mert a pályázat hirdetésnél a földek haszonbérben létét s vetés alá lett megműveltetését nem jelezte, holott jól tudta. A bérleti viszony azonban ennek az egyházi évről végén megszüntetettik, mert a bérlő nem a tulajdonos egyházzal, hanem csak a haszonélvező tanítóval szerződött, és mindketten elmulasztották a szerződést utólagosan az egyház előjáróságával és főhatóságaival megerősíttetni.

5. sz. Kolumbán Sándor szatmárhegyi nyugalmazott fitanító panaszolja, hogy nyugdíjba vonulása alkalmával az egyházi gondnok több tűzifát adott át az új tanítónak, mint a mennyi illette volna, s e többletet az ő illetőségéből vonta el.

A panaszlevél eredeti példánya feleletre kiadatik a szatmárhegyi presbitériumnak.

6. sz. Király Gyula mikolai lelkész kérelmez az iránt, hogy Császy Bálint főgondnok, a ki nekie lelkészi javadalmazásának elvonásával több éven által 350 frt kárt okozott, ezen összeg megfizetésére köteleztessék, s egyidejűleg Galgóczy Jenő földbirtokos hallgattassék ki arra nézve, hogy nevezett főgondnok hivatolt tanu házában kért panaszló lelkész atyjától kortesdíjat

Miután ez ügyben a vizsgálat már érdemileg megtartott, semmi újabb adat, a mely ezen panasz elbírálását indokolná, fel nem hozatott, panaszló lelkész kártérítési igényével a rendes polgári peres utra utasittatik, — s az iratok irattárba tétetnek.

7. sz. Király Gyula mikolai lelkész panasza a mikolai egyháztanács által 1895. febr. 10-ikén tartott ülés jegyzőkönyvében foglalt határozatok megsemmisítése végett.

Miután ez ügyben panaszló lelkésznek közvetlen kérelmére az esperes f. évi 157. számú rendeletével, az egyház előjáróságát kötelességére figyelmeztetvén, már intézkedett, az iratok irattárba tétetnek.

8. sz. Király Gyula mikolai lelkész kérelmez az iránt, hogy az ellene botrányosan viselkedő tanító dorgáltassék meg.

Jelen panaszos kérelem a vizsgálat elrendelése, illetve a fegyelmi eljárás esetleges megindítása tárgyában leendő intézkedés végett az esperesi hivatalnak kiadatik.

9. sz. A mikolai egyháztanács kérelmez az iránt, hogy az egyházi ügyeket intéző egyháztanács összehívására és az ülések vezetésére a helybeli lelkész mellőzésével az esperes időről időre a szomszédos községek valamelyik lelkészét nevezze ki.

Az egyházi törvények által meg nem engedett jelen kérelem tárgya figyelembe nem vétetik, visszautasittatik. — A mennyiben pedig a kérelemben a lelkész ellen fegyelmi eljárás megindítása is kéretik, a vizsgálat már megtartva lévén, s az ügy a fegyelmi bíróság ítélete alatt állván, további intézkedés szüksége fenn nem forog.

10. sz. Helmeczy József e. m. ügyész Király Gyula mikolai lelkésznek Császy Bálint és társai ellen, a mikolai lelkész fizetését képező földek haszonbérbe adása tárgyában megtartott küldöttségi vizsgálati jegyzőkönyv alapján, az összes ez ügyre vonatkozó iratok betérjesztése mellett véleményes jelentését beadja.

Panaszló lelkész panaszával, tiszti ügyész véleménye szerint, miután a panasz tárgya sem mint fegyelmi ügy, sem mint közigazgatási ügy, elbírálás tekintetében az egyházi bíróság hatásköréhez nem tartozik, jogos igényének érvényesítésével a polgári bíróság elé utasittatik.

Király Gyula lelkész e végzés ellen felebbezését jelent be.

II. sz. Szentgyörgyi Zsigmond homoki lelkész még 1893-ik évi tavaszi közgyűlésünk elé három sérelmes esetet terjesztettbe panaszként. Az akkori közgyűlés nevezett lelkész panaszait megütközéssel vette tudomásul, kiváltképen azon lealacsonyító eljárást, mely a csendőrök

illetéktelen kíséretében őt sértette, és midőn panaszlót utasította a polgári hatóság útján leendő elégtétel keresésére, akkor egyszersmind a panaszlevelet hivatalból áttette a megye alispáni hivatalához, kérvén a református papi állás tisztessége ellen elkövetett minősíthetlen hivatali erőszakoskodás és meggyalázás ügyében a vizsgálatot és szigorú eljárást mind a községi bíró, mind a csendőrök ellenében.

E tárgyban 1893. ápril havától augusztus haváig egy lépés sem tétetvén, egyházmegyénk néhai gondnoka Ujfalussy Sándor ur ő méltósága, ugyis mint Szatmármegye főispánja, 1893. augusztus 17-én tartott őszi közgyűlésünkől újból felkérte, hogy az alispán által a megfelelő szigorú eljárást kellő erélyvel indíttassa meg.

Az alispáni hivatal 16515/893. sz. a. értesítette az esperesi hivatalt, hogy a homoki lelkész sérelmi ügyében vizsgálattal Csaba Adorján főszolgabíró bizta meg és azt 16225. sz. a. meg is sürgette. Miután ez ügy körül kitűnt a polgári hatóság mulasztása (lásd 25/1894. sz. e. m. jk) 1894. márczius hó 28—29. napjain Nagy-Bányán tartott közgyűlésünk sajnálattal vette tudomásul, hogy ezen sérelmi ügy mind ez ideig el nem intéztetett s lelkészi testületünk hivatali állásának tisztessége megőrzése végett kénytelen volt ez ügyben esperes ur útján a belügyminisztériumhoz fordulni panaszával. Most Szentgyörgyi Zsigmond homoki lelkész személyes sérelmi ügyeinek lefolyását a következőkben hozza e. m. közgyűlésünk tudomására.

Az első sérelmi ügyben, midőn egy járvány alkalmával ő, mint lelkész, jelentést tett, s a 10 nap múlva kimenő körorvos a bíróval együtt, fuvar- és napidiját rajta követelte, végre a vármegye közigazgatási bizottsága 1200/1894. sz. a. határozott oly formán, hogy a községi bírót 5 frt 50 kr. nap- és fuvardija megfizetésére büntette. Azonban ez összeget panaszló lelkész mindez ideig nem látta, kéri tehát közgyűlésünket, hogy ez 5 frt 50 krt törvényes uton a homoki bírón mielőbb vétesse be s a Debreczenben felállítandó egyetem javára juttassa el.

A 2-ik panaszolt sérelmes ügy, mely a községi bírónak a lelkészi fizetés beszédése körül felmerült roszakaratu eljárást tárgyalta, panaszló szerint alapját veszteni látszik.

A 3-ik ügy, melyben egy istenitisztelet alatt botrányos magavi-seletet tanúsító egyént jelentett be a járásbiróságnál s az a többször kitűzött tárgyaláson meg nem jelenvén, negyedizben elővezettetése rendeltetett el, és községi bíró a csendőrökkel nem a vádlottat, hanem a vádló lelkészt kísértette be Szatmárra a járásbirósághoz, akként intéztetett el, hogy a szolgabírói hivatal 2777/894. október 1-én hozott határozatában az ártatlan községi bírót véteknélkülinek kimondotta s ellenében a fegyelmi eljárást beszüntette.

A lelkészi kar tisztességének meggyalázása tehát, mely a panaszló lel-

kész személyében csakugyan meggyaláztatott, ez ítéletben nyerte meg az elégtételt.

Határoztatott az első ügyben: lelkész a részére megítélt 5 frt 50 krt birói uton vétesse be, s hogy hova fordítandja, az nemes lelkületére bízatik.

A 2-ik ügyben ha ez el nem évült, keresse lelkész bűnügyi uton sérelmének orvoslását, mire köz. birósági ülés ügyészt a közbenjárásra felkéri és megbizza.

12. sz. A homoki egyház jelenti, hogy már az 1884-ik évi krassói e. m. gyűlésen kérelmezte a régtől fogva használt ó temető telekkönyvi átíratását az egyház nevére, e miatt e. m. gyűlés Helmeczy József e. m. ügyész közbejöttével 1894. ápr. 23-án egy helyszinelő bizottságot küldött ki az ügy megvizsgálása s a telekkönyvi átíratás tárgyában, a bizottság nemcsak az ó temető, hanem a ref templom 320 □ ölnyi környékének is telekkönyvi átíratása iránt határozván, annak eszközölését e. m. ügyészre bízta. Ugyde Homok község főbirája ebből az egyház tulajdonát képező, a ref. templom melletti 320 □ öl területből 200 □ ölet a község számára követel s ez iránt kérvényét a szatmári telekkönyvi hivatalhoz be is nyújtotta, daczára annak, hogy egy hiteles 1805–1812. évbeli egyh. leltár szerint a ref. templom környéke még akkor 2 hold volt. A telekkönyvi tárgyalás f. hó 18-ikán lévén, erre a homoki egyház előljárósága e. m. közgyűlés figyelmét hívja fel.

Egyházmegyei közgyűlés határozza, hogy miután a telekkönyvi tárgyalás folyamatban van, az ítélet nem tudható, annak eldöntését várja, s ha az a homoki egyház részére kedvezőtlen lenne, úgy utasítja egyh. megyei ügyészt, annak megfélebbezésére.

13. sz. Hajdu Albert udvari lelkész kérelmezi, hogy miután ő a régi, elpusztult, kopár s kietlen czinteremből, nagy fáradsággal s lekiismeretes ápolásával, a saját maga oltványával beültetve, egy virágzó és szemnek, léleknek jól eső virágos kertet alakított, most miután az oltványok már a gondozónak némi kis hasznót is hajtának s kevés gyümölcsessel az amugy is szűken jövedelmező udvari lelkészi hivatalt némi csekély bevételi többlettel megörvendeztetnék, s mint kertész, fáradságának némi jelét is látná, az egyház előljárósága a czinterem használatát, illetve gyümölcs termését, évi 4 frt haszonbérért hajlandó neki átengedni; e végből lelkész kérelmezi az e. m. közgyűléstől, hogy az udvari egyház 1895. ápr. 7 én tartott közgyűlésének 3-ik sz. ebbeli határozatát megsemmisítvén, utasítsa az egyh. előljáróságát, hogy neki a czinterem használatát, illetve gyümölcs termését, minden díj lefizetése nélkül rendelkezésére bocsássa.

Közgyűlésünk ezen ügy megvizsgálására, hogy a czinterem használati joga kit illet, egy bizottságot küld ki Bö-

szörményi Zsigmond és Sátor Dávid urak személyében, jelentésük bevértván.

14. sz. A méhteleti egyház presbytériuma 59/894. sz. a. kelt határozatával a belhivatalnoki fa illetmény haza fuvarozását, a buza fizetés arányában határozza kivetni, mivel a kik igavonóval bírnak, nagy terhet viselnek egyékbént is az egyház fentartása körül, s a mai viszonyok közt 30—40 kilométerről kell a fát szállítani; ezért méltányosnak tartja, hogy ezen súlyos teher viselésében az igavonóval nem bíró egyháztagok is buzafizetés arányában vegyenek részt.

A presbytérium ezen határozatát az egyh. közgyűlés elé terjesztette, mely a presbyterium határozatát szótöbbséggel elvetette. A presbytérium az e. m. közgyűléstől kéri határozata megerősítését, illetve az egyházi közgyűlés határozata megsemmisítését

A folyamodó presbytérium kívánságának hely adatván, közigazgatási bíróságunk az egyházi közgyűlés határozatát megsemmisíti.

15. sz. A szamos kóródi egyház előjárói panaszolják, hogy a Szekeres kiskoru örökösök gyámja, Gabányi Miklós, a kiskoruakra törvényesen és birtokaránylagosan kivetett 8 véka buza s 1 frt 50 kr. pénz egyházi adó fizetését, — bár nevezett gyám a kivetés ellen nem felebbezett, hanem mint jogos, törvényes kivetést elfogadta s annak fizetését több ízben megígérte, — határozottan megtagadta.

Miután esperes ur az egyháztanácsot 136. sz. alatt a törvényes eljárás megindítására utasította, az elnöki intézkedés tudomásul vétetvén, helyben hagyatik.

16. sz. Bodor Pál t.-berki lelkész jelenti, hogy mult évi gondnok Szabó Ágoston a még nála levő 28 frt 84 kr. pénzmaradványt s több nemű adósok tartozásaikat az egyház pénztárába mind ez ideig be nem szolgáltatták, pedig erre az egyház látogatás alkalmával elköteleztettek s lelkész e tárgyban 30 napon belül jelentéstételre utasított.

Szabó Ágoston volt gondnok fegyelmi eljárás megindításának terhe alatt utasittatik, hogy e végzés vételétől számított 15 nap alatt 28 frt 84 kr. tartozását az egyház pénztárába befizetni ismerje kötelességének. A több nemű adósok tartozásainak behajtása végett pedig nt. esperes ur a törvényes eljárás megindítására felkéretik.

17. sz. Az egyházlátogatás alkalmával Barkász Albert méhteleti lelkész Varga Lajos volt gondnok irányában jelentés tételre utasittatván, azt a következőkben terjeszti be: Mult évi gondnok Varga Lajos 31 véka zabot, 1 és $\frac{1}{2}$ véka köleskását, bár a presbitérium több ízben felszólította, az egyház magtárába be nem szolgáltatatta. Továbbá a Májer Izráel szatmári fakereskedőtől vásárolt belhivatalnoki fáról szám-

lát a presbitérium elé mind ez ideig nem terjesztett s így az esperes ur meghagyásának sem tett eleget.

Varga Lajos volt gondnok utasittatik, hogy jelen végzés vételétől számított 15 nap alatt úgy az említett terményt, tehát 31 véka zabot, 1 és $\frac{1}{2}$ véka köleskását, az egyház magtárába beszolgáltassa, mint a Májer Izráel fakereskedőtől az egyház részére vásárolt fáról számláját a presbitérium elé beterjessze, ellenesetben ellene a fegyelmi eljárás elnököleg azonnal megindítandó.

18. sz. Olvastatott Molnár Lajos és Hajdu Zsigmond egyházlátogatók jelentése a józsefházi takarékos magtár állapotáról, melyben kifejtik, hogy ottan a gazdálkodás és kezelés el nem fogadható módon történik, s e tárgyban intézkedést kérnek.

A józsefházi egyház úgy magtári, mint többi pénzügyeinek alapos megvizsgálása végett Böszörményi Zsigmond tanácsbíró és Hajdu Zsigmond jegyző, Helmeczy József e. m. ügyész ur közbejöttével megbíznak, jelentésük bevértván.

19 sz. Olvastatott Molnár Lajos e. m. közpénztárnok, azon indítványa, hogy a nagybányai ev. ref. egyháznak — tekintettel amaz előzőekenységre és szivességre, melylyel a gyűlés alkotó tagjait mindenkor fogadta, — a gyűléstartás czimen töle bevett 15 frt, szabad rendelkezésre ez alkalommal bocsáttassék vissza.

Az indítvány egyhangulag elfogadtatott, s a gyűlés tartás czimen bevett összeg ez alkalommal a n.-bányai egyház szabad rendelkezésére visszafizettetni határoztatott.

Fegyelmi birósági ügyek.

20. sz.

M i k o l a. A biróság következőleg alakult meg: Elnökök Benesik István esperes, gróf Dégenfeld Sándor h. gondnok. Szavazó bírók: Gergely Károly, Szél György, Molnár Lajos, Böszörményi Zsigmond, Böszörményi Sándor.

Vizsgáló bírók voltak; Balogh István, Szeőke Barna.

Előadó: Torday Imre.

Jegyző: Hajdu Zsigmond.

Elnök jelenti, hogy a feleket szabályszerű módon megidézte, a megjelent feleket a maguk védelmére felhíván, Király Gyula lelkész jelenti, hogy magát Dr. Weisz Ignác ügyvéd által képviselteti.

Megkezdetvén a tárgyalás, olvastatott a panaszlevél, erre Király

Gyula vádlott lelkész felelete, ezután a vizsgálati jegyzőkönyv, a vizsgáló bírók jelentése, majd Helmeczy József ügyész véleménye, ezután úgy vádlók, mint vádlott kikérdezettvén és az előadói vélemény is meghallgattatván, nagy körültekintéssel zárt ülésben következőleg

ítélt:

Király Gyula mikolai lelkész az egyházi törvények 301. §. 3. 10. pontjaiba ütköző fegyelmi vétséget követvén el, vétkesnek kimondatik, s az egyh. törvény 302. §. c. pontja alapján 100 frt pénzbírságra ítéltetik, mely összeg jelen ítélet jogerőre emelkedésétől számított 15 nap alatt az egyházmegyei gyámintézet pénztárába fizetendő. Egyidejűleg a vizsgálattal felmerült 20 forint költségnek 15 nap alatt az egyház pénztárába leendő megfizetésében különbeni végrehajtás terhe alatt elmarasztaltatik.

Indokok:

El kellett nevezett lelkészt itélni, mert a vizsgálati jegyzőkönyvben foglalt érdektelen tanúk hit alatt tett vallomásaiból nyilván kitűnik, hogy úgy a nyilvános mint a családi életében folytatott magaviselete, továbbá az egyház előjáróságával szemben tanúsított sértő fellépése, s kihívó modora által az egyház kebelében türhetetlen állapotot teremtett, s lelkészhez nem illő folytonos torzalkodásával a vallásos erkölcsi életet s az egyház iránti buzgólkodást hűveiben teljesen meglazította s a lelkészi állás méltóságát megsértette.

Jelen ítélet a felek előtt kihirdettetvén, az ellen vádlók és vádlott felelőszőségüket jelentették be.

21. sz.

A m a c z. Elnökök: Benesik István esperes, Gr. Dégenfeld Sándor h. gondnok.

Bírák: Balogh István, Gergely Károly, Molnár Lajos, Sátor Dávid, Torday Imre.

Előadó: Szél György.

Jegyző: Hajdu Zsigmond.

A felek elnök által a védelemre felszólítottak, magukat képviseltetni sem egyik, sem másik részről nem akarták.

A tárgyalás folyamán előadó szóbelileg úgy a vád- mint a véd- iratokat, valamint a vizsgálati jegyzőkönyv pontjait is megismerteti, majd a felek kihallgattattak, ezután az ügyészi vélemény felolvastatván s az előadói vélemény is meghallgattatván, a bíróság zárt ülésben következőleg

ítélt:

Katona Ferencz a gondnoki hivataltól, valamint három évi választói jogától megfosztatik, a felmerült költségeknek — 17 forint 60 kr.

erejéig — 15 nap alatt az esperesi hivatalhoz való megfizetésében, különbeni végrehajtás terhe mellett elmarasztaltatik.

Indokok :

El kellett ítélni Katona Ferenczet, mert fegyelmi ügyének első részét maga is beismerte, a második rész, a gyanus éjjeli látogatás, több tanu igazolása szerint beigazoltnak látszik; gondnok otthon létének beigazolása pedig rokon tanuk által, el nem fogadható, de nem is meggyőző.

Az ítélet felek előtt kihirdettetvén, abban mindkét részből megnyugodtak, — így jögerőre emelkedett.

22. sz.

Kurpé József a sárközi egyháznak L. Angi Lajos templomi botránya ügyében hozott ítéletét megfelelbezi.

Az egyházmegyei bíróság az egyháztanács ítéletet helyben hagyja.

Az 1 5. számot jegyezte Gergely Károly.

6—10. Torday Imre.

14—13. Jakó Endre.

15 22. Hajdu Zsigmond.

Mindezen jegyzőkönyvi számok általunk a mai napon hitelesítették.
Szatmár, 1895. ápril 24.

Balogh István
tanácsbíró.

Gergely Károly
főjegyző.

Hajdu Zsigmond
aljegyző.

TÁRGYMUTATÓ.

1. sz. Néhai Ujfalussy Sándor e. m. gondnok emlékének megörökítése s gyászoló családjához részvétirat intézése.
2. sz. Világi elnökül gróf Dégenfeld Sándor helyettesítettik.
3. sz. Bencsik István esperes lemond, de közkívánatra hivatala folytatására ajánlkozik.
4. sz. Sátor Dávid tanácsbíróvá választatik és esküt tesz.
5. sz. Uj egyházmegyei gondnok választása elrendeltetik.
6. sz. Az esperes évi jelentése az egyházmegye szellemi és anyagi állapotáról.
7. sz. Esperesi jelentés a belhivatali változásokról.
8. sz. Indítvány és határozat a tanítói fizetések 400 frtnyi minimumáról.
9. sz. A templomok stílszerű építéséről szóló beregi indítvány pártoltatik.
10. sz. Egyházmegyei könyvtári számadás bizottságnak kiadatik.
11. sz. Egyházmegyei közpénztári számadás bizottságnak kiadatik.
12. sz. Pálfalvai földvásárlás helyben hagyatik.
13. sz. Harangoztatási díjak ügyében bizottságtól szabályzat készítés váratik.
14. sz. Nagybányai kántortanító fizetésének 100 forinttal emelése helybenhagyatik.
15. sz. Sárközüjlaki földbirtok eladás ügye az egyházkerületre ajánlólag felterjesztetik.
16. sz. Felsőbányai rétvásárlás helyben hagyatik.
17. sz. Gál István segédlelkészül bekebeleztetik.
18. sz. Termény fizetések sulymérték szerinti beszolgáltatására szabályzat.
19. sz. Erődön templomhelynek való telek vásárlása helybenhagyatik.
20. sz. Apában Bartha Mór lelkész nyugalmaztatása helyben hagyatik s új lelkészválasztás elrendelésére esperes megbizatik.
21. sz. Országos közalapi számadás helyben hagyatik.
22. Homokon magtárépítésre engedély csak ujonnan beterjesztendő terv szerint adatik.
23. sz. Egyházlátogatási jegyzőkönyv alapján elrendeltetik : a) hogy Görbeden a templomépítés megkezdendő, b) Patóházán az építés megkezdésével még várni kell, c) Kis-Peleskén aratási munka helyett pénz fizetendő, d) Mikolában a gondnoki számadás megvizsgálandó, e) Magosligeten és másutt is, kemény tüzi fa helyett első rendű testfa értendő.
24. sz. Ombodi tanító választás helyben hagyatik.
25. sz. A volt egyházmegyei gondnok halotti koszorujára gyűlt összegből 4 frt 30 kr. maradvány a gyámintézetnek adatik.

26. sz. Batizi egyháznak 400 frt kölcsön felvételére engedély adatik.
27. sz. Papolczy Károly missziói jelentése illető helyére felterjesztetik.
28. sz. Avasvámfalusi díjlevelek az egyházkerületre felküldetnek.
29. sz. Erdőszádán új iskola állíttatása örvendetes tudomásul vétetik.
30. sz. A kántortanítói díjlevelek ezután úgy állítandók ki, hogy a kétféle fizetés el legyen különítve.
31. sz. Tanítók Lapja közfigyelembe ajánltatik.
32. sz. Közalapi segélyről számolnia kell minden segélyezett egyháznak.
33. sz. Avasvámfalusi erdő eladás ügyében küldöttség neveztetik ki.
34. sz. Rozsályi templom építésre 500 frt kölcsön vehető fel.
35. sz. Okleveles tanítók alkalmazandók az oklevél nélküliek helyett.
36. sz. Tanügyi bizottsági elnökség ügye.
37. sz. Iskolai törzskönyvek, felvételi, mulasztási és haladási naplók szerzendők be minden egyházban.
38. sz. Sinka Lajostól az iskolai tananyag beosztására vonatkozó munkálat beváratik.
39. sz. Ács Elek tanító oklevél szerzésre utasíttatik.
40. sz. Államsegély kiosztása felőli végzés.
41. sz. Nagybányai földeladás jóváhagyatik.
42. sz. Jegyzőkönyv hitelesítő bizottság választatik.
43. sz. A gyűlés szíves látásáért Nagy-Bánya városának köszönet szavaztatik.

Közigazgatási bírósági ügyek.

1. sz. Apai tanító ügye az egyházmegyei ügyésznek véleményezés végett kiadatik.
2. sz. Józsefházai tőkepénz egyházmegyei ügyész kezelése alatt marad.
3. sz. Józsefházai hegyi lakók díjfizetési ügye felebbeztetik.
4. sz. Szatmárhegyi tanítói földek bérleti ügye.
5. sz. Szatmárhegyi tanító tűzifa illetőségéről.
6. sz. Király Gyula kártérítési igényével polgári peres utra utasíttatik.
7. sz. Király Gyula panaszlevele egy presbiteri végzés ellen elinté-
zést nyert.
8. sz. Király Gyula panaszlevele a tanító ellen ügyésznek kiadatik.
9. sz. Mikolai presbiterium kérelme a gyűlések tartására nézve
nem teljesíthető.
10. sz. Király Gyula földhaszonbér miatti keresetével polgári perre
utasíttatik.
11. sz. Szentgyörgyi Zsigmond ügyében végzés.
12. sz. Homoki ó-temető telekkönyvi ügye.
13. sz. Udvariba a czinterem használati jogáról tudomást szerezni
küldöttség megy.
14. sz. Méhteleki fafuvarozás ügye.
15. sz. Szamoskőródi felebbezett ügy.
16. sz. Tisztaberki volt gondnok tartozási ügye.
17. sz. Méhteleki volt gondnok számadási ügye.
18. sz. Józsefházi magtárügy.
19. sz. Molnár Lajosnak egy indítványa.

Fegyelmi bírósági ügyek.

- 20. sz. Mikolai ügy.
- 21. sz. Amaczi volt gondnok ügye.
- 22. sz. Sárközi felebbezett ügy.

